

Ч. 11 ГРУДЕНЬ 1979

DECEMBER 1979 No 11

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXVI Ч. 11. ГРУДЕНЬ 1979 DECEMBER No 11 Vol XXXVI

Христос Родився	1
У.Л.: Різдво Христове, Різдво і миру і любови	1
М. Голод.: Свято Різдво	2
80-ліття письменника Б.А. Давидовича	3
Б.А. Давидович: Про самого себе	3
М. Митрович: Спізнений реквієм	5
Український Музей	6
Л. Гладка: Фотографічна документація	7
Р. Ничай-Богачевська: Відійшла Є. Зарицька	9
В. Костицький: Мамина казка	10
К. Яремчук: Наші колядки	10
М. Тарнавська: Тексти під музику	11
У. Любович: Розмова з Іриною Зелік	12
Д-р В. Прокопович: Дивна зустріч	15
О-КА: Нарікаймо, але не дуже	16
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	17
Тільки між нами і телефоном Л. Калинович	18
Г. Совачева: Кризь пориви життя	19
Х. Навроцька: Засідання Головної Управи	20
Вісті з Централі	21
М. Барагура: Календар української дитини на 1980	21
Розвага — забава	22
Міжклубна конференція преси і зв'язків	24
СФУЖО	25
Our Life	27
Харчування	32
Вишивка. Вишивка в церкві	33
Хроніка Округ. Південний Нью-Йорк	34
Посмертна згадка	34
Замість квітів	39

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Llubovych
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Ливицька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодинокі число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y., N.Y. 10003

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
Марія Томоруг' — заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка

Марія Савчак — кореспонденційна секретарка

Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка

Оля Гнатейко вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусъ — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій

Олена Процюк — пресова

Марта Терлецька — зв'язків

Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
М. Семків — Чикаго
Наталія Даниленко — Філадельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Оксана Щурова — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скочдополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych

c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr 21

Михайло Черешньовський. Мадонна на колінах. Дерево. Зі святочної картки Українського Музею

*M. Czerezniowskyj.
Madonna with child. Wood.
Ukrainian Museum Christmas card*

Зближаються свята Різдва Христового і Нового Року. Вітаємо сердечно всіх людей доброї волі!

Почесній голові СУА, голові СФУЖО Лідії Бурачинській бажаємо сил, здоров'я та успіхів у всіх ділянках її праці й зацікавлень, а на її руки пересилаємо привіт та бажання всім організаціям об'єднаним у СФУЖО.

Членкам нашої організації бажаємо щастя в особистому й родинному житті, успіху в громадській та професійній праці, здійснення задумів, сподівань та мрій.

Завдання наші нелегкі, але ми віримо, що з Божим благословенням і при дружній співпраці усіх клітин нашої організації, ми зуміємо далі успішно йти до накресленої мети. Бажаємо всім щастя, здоров'я і успіхів у всіх ділянках приватного й громадського життя.

Наші думки й бажання звернені до всіх, хто на "нашій не своїй землі" святкуватиме Різдво Христове під тиском страху й терору, але з вірою в перемогу Правди й Добра!

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

РІЗДВО ХРИСТОВЕ, РІЗДВО І МИРУ І ЛЮБОВИ

Знову рік за нами. Знову, наче на закруті дороги, споглядаємо на минулий рік, згадуючи добре і зле, яке він нам приніс. Знову глядимо в майбутнє, снуємо здогади: що принесе той рік із заокругленою цифрою 1980?

Але ж коли дивимось минуле, то бачимо, що наше життя пробігає у приспішеному темпі, у шаленій швидкості. Наче через вікна поїзду, що швидко мчить вперед, минаємо по дорозі предмети, людські оселі, які при цій швидкості зливаються в один миготливий образ. Він розпливається у нашій пам'яті в одну невиразну смугу подій. Ідемо, а інколи саме життя пхає нас від події до події так, що ми самі несвідомі інколи того, чи це ми вибираємо таку чи іншу життєву дорогу, чи це, може, одна подія

---

*Наша обкладинка. Ірина Зелік. Зимовий пейзаж. Олія
Our cover. I. Zelyk: Winter landscape. Oil*

МАРІЯ ГОЛОД

СВЯТА

Прадавні колядки засіли
за столом різдвяним,
гостились маком, медом і пшеницею,
весело гойдались на вітях ялинкових.
Ладаном кучерявим
стелилось моє серце
святковим миром зачароване
сповнилося блаженством.

РІЗДВО

Десь забарились білі коні,
застоялись у вирії,
не привезли на санях снігу
тож білої зими немає.

Невтішний дощ спльотиться хмарно
з неба навислого, нудного.
Вітер із півдня крутить гіллям
дерев пустих саду сумного.

Дні сірі; бовваніють ночі
закутані в дощові хмари.
Але горять воскові свічі
і розсипають Різдва чари.

Колядки гомін давнеславний,
зеленої ялинки віти
Вертелу знане лицедійство
ясніють радісним привітом.

Збірка "Чотири пори року" Сучасність 1978

НАШИМ ЧИТАЧАМ, СПІВРОБІТНИКАМ, ПРИХИЛЬНИКАМ, А
ТЕЖ, ЯК КОЖНОГО РОКУ, КРИТИКАМ БАЖАЄМО ВСЯКОГО
ДОБРА З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

штовхає нас до другої, начебто без нашої волі. Інколи ми так поспішаємо, що не маємо можливості спостерігати те, що нас оточує, або й хто йде поруч нас. Наче механічні частини, маленькі пружини у великому механізмі світу, порушуємося самі, вводимо в дію другі колісця і разом кружляємо, спішимо так, що інколи забуваємо про накреслені наші людські цілі.

Алеж ми обдаровані вільною волею. І тому треба ж на хвилину задержати поїзд нашого життя. Поглянути кругом себе, приглянутися хто йде поруч. Тоді, може, усвідомимо собі, що людина яку ми щоденно зустрічаємо і якої зовнішність нічого нам не говорить, це хтось, хто потребує нашої уваги, любови, піклування. І присвятивши їй свою увагу, можливо, зауважимо, що світ став для нас кращим, бо ми збудили в собі любов до другої, людської одиниці.

Французький літун, Антуан Де Сент-Екзюпері у своїх писаннях, а особливо у філософічній казці "Малий Принц" говорить (у цій же казці) таке: "пізнавати можна тільки те, що освоїш. У людей вже нема часу щось пізнавати. Вони купують речі готовими у крамницях. Але ж нема таких крамниць, де продавали б друзів, і тому люди вже не мають друзів"

В іншому місці читаємо: "Ось моя таємниця. Вона дуже проста: добре бачить тільки серце. Найголовнішого очам не видно".

У таких урочистих хвилинах, коли на короткий час ми залишаємо нашу щоденну метушню, коли на хвилину задержується коловорот нашого життя, послухаймо, що скаже серце. А серце, любов не у поверховному розумінні зовнішніх емоцій, а у такому, в якому говорив про любов Христос, любов, яка вмє зрозуміти, пізнати.

Нехай наші думки й добрі наміри звернуться до тих, що за горами й за морями живуть у нашій далекій Батьківщині і поза нею. Передусім стараймося зрозуміти, що вони, ті, які там і які, може бути, опиняться серед нас, мають за собою інколи десятки літ неволі й переслідування. Вони не приходять до нас як гості з сусідньої хати, випосаженої у всяку вигоду й достаток, але з тюрем чи психушок. Ми мусимо вийти назустріч їм з відкритими серцями з теплими почуваннями, мусимо дати їм можливість прийти до рівноваги, пізнати новий світ, серед якого мають жити. Не очікувати й не вимагати від них, щоб вони були, як ми, й не старатися запрягати їх у наші власні шори для наших особистих чи групових цілей. Хай справді стануть вільними на вільній землі..

У. Л.

80-ліття ПИСЬМЕННИКА БОРИСА АНТОНЕНКА ДАВИДОВИЧА

Цього року відзначаємо 80-ліття українського письменника Бориса Антоненка-Давидовича, активного учасника українського літературного процесу, автора понад двадцяти книжок художньої прози і численних праць про українську мову. Він ніколи не співав дитирамбів Сталіну і не славословив "старшого брата" За відважну поставу письменника переслідували. Понад двадцять років він поневірявся в тюрмах і таборах примусової праці, пройшов шлях переслідувань і не зігнувся, завжди гідно тримався.

На творчості Антоненка-Давидовича виростили молоді шестидесятники. Його твір "За ширмою" показав правдиве життя. Нині, у рік вшанування вісімдесятиріччя письменника українці в Австралії видали монографію про його життя, перевидали повість "Печатка" В Сполучених Штатах перевидано книжку "Як ми говоримо"

Творчий шлях Антоненка-Давидовича різко розділяється на два періоди. Перший період роки 1923 — 1933, другий період — після червня 1957 року, коли Антоненко-Давидович повернувся із сталінських таборів примусової праці до рідного Києва.

ПРО САМОГО СЕБЕ

Уривки

Рід матері, Юлії Максимівни Яновської походив із Сорочинець, і на цій підставі її старші брати, мої дядьки, запевняли згодом мене ніби вони з роду Гоголя, теж Яновського й теж з Сорочинець. Якщо це й мало щось спільного з правдою, то не інакше як у тій формі споріднення, про яку в народі кажуть — десята вода на киселі. Мене більше цікавив батьків рід, де, з оповідань діда Олександра, якийсь наш предок, козак Антоненко, визначався такою фізичною силою, щоголірuch задавив циганського ведмеда, який вийшов з послуху свого господаря й, замість показувати всякі штуки, став трощити тин у Антоненковому дворі. Вражені односельці прозвали силаня Давидовичем, що стало йому спочатку за вуличне прозвисько, а далі приросло до офіційного прізвища.

З гіркою посмішкою, але водночас і з щемлячим болем та ніжною любов'ю згадую свого батька Дмитра Олександровича... невдачу й фантазера. Дід Олександр дуже бідкався з ним, бажаючи вивести свого сина, якщо не на попа, яким сам був у Недригайлові, то бодай хоч на дякона, але мого батька тягла нечиста сила до машин і мисливської

Борис Антоненко Давидович

рушниці. Бачачи, що з ним годі дати раду в Охтирській бурсі, де вчився перед тим і Павло Грабовський, дід з одчаю піддався благанням сина й пустив його до Круківської залізничної школи, яку той навдивовижу успішно закінчив.

В душі він був мрійник і поет. Недарма ж бо я, нишпорячи колись між старими журналами, знайшов зошит з його наївними віршами російською мовою, якими батька пронесло в Тихому та Індійському океанах, коли його, хворого на ревматизм солдата, повезли з Владивостока до Одеси не суходолом, а водою на пароплаві майже навколо світу. Батько таївся з своїм "гріхом", про який не знала навіть мати, і я, хлопчак тоді, не викрив таємниці навіть самому батькові. Ну хіба ж можна було з такою лірично-непрактичною вдачею бути власником будь-якого підприємства.

Я рано став розуміти батька, та чи не за ті ж хиби й невдачі гаряче любив його бентежною,

В перший період вийшло чотирнадцять книжок письменника. Найважливіші твори: повісті "Смерть", "Печатка" і "Синя волошка" Антоненко-Давидович був дуже популярним письменником. Він широко охоплював життя української інтелігенції, порушував животрепетні соціальні і психологічні проблеми доби. У тридцятім році письменник забличав збіркою нарисів "Землею українською"; в них — його гостра спостережливість, майстерне малювання типів людей, екскурсії в історію і віра в майбутнє України.

Другого січня тридцять п'ятого року Бориса Антоненка-Давидовича заарештували. Засудили на десять років ув'язнення, потім термін продовжили, просидів двадцять два роки. Був землекопом, шахтарем, слюсарем, бухгалтером, фельдшером.

У червні п'ятдесят сьомого року письменник повернувся до Києва. Знову почалося творче життя.

Об'їздив Україну; побував на Західній Україні і п'ятдесят дев'ятого року видав збірку "Збруч"

Літературна критика шестидесятих років зустріла творчість Бориса Антоненка-Давидовича дуже прихильно. Вийшло кілька його оповідань, роман "За ширмою", кілька книжок про українську мову, спогади про сучасників — Євгена Плузника, Василя Блакитного, Володимира Сосюру.

Борис Антоненко-Давидович є белетрист, публіцист з гострим суспільним зором, психолог, гострий аналітик. Останніми роками, Борис Антоненко-Давидович, патріарх української літератури, виступав в оборону заарештованих українських письменників, писав багато листів. Він є один з найвизначніших українських письменників пореволюційної доби. Письменник мужній і незламний, непідкупний син українського народу.

співчутливою любов'ю, успадкувавши від нього і мандрованість, і пристрасть до полонання, і мрійність, і частково його життєві невдачі. В душі я прощав йому легковажність, через яку наша маленька сім'я, де я був одинак, часто перебивалася в нестатках.

Нещаслива доля випала й їй, моїй матері, — мати клопіт з двома дітьми, з яких одною дитиною був я, а другою неборака-батько. Її практичний розум, вихований ще у великій сім'ї засульчанської баби Олени на ошадності й поміркованості, ніяк не міг збагнути й мого мрійництва та нерозважності, а також ранніх нахилів перебирати міру. Певно, я не раз видавався їй каченям, якого, на подив, собі висиділа простодушна квочка замість сподіватись курчат. Та я був її єдиною дитиною, і материне серце краялося від жалю, а то й розпачу, коли вона бачила, як мене тягло на широку воду. Уявляю, що зазнала вона, самотня бідолаха, коли дужі хвилі, поза мою волею, підхопили мене й понесли в безвість... Що було їй робити, коли вона, полохлива, боялася навіть тихої води!

Отак, бігаючи, як квочка, край берега, вона марно виглядала мене до самої смерті під час фашистської окупації Києва. Ні я не знаю, де її могила й які були її останні хвилини на землі, ні вона, вмираючи, не знала, чи я ще десь живий...

Мені випало в житті спізнитися й з дореволюційною Росією — Росією на Україні, коли мене, шестилітнього хлопчика, батьки перевезли в Охтирку. Я швидко опанував українську мову від вуличних хлопчаків, але мусив старатися забути її в Охтирській гімназії, куди напружившись, віддав мене батько. Тут не тільки не було ходу українській мові, але навіть український акцент вибивали з нас, гімназистів, дбайливі вчителі. Мене це мало гнітило, бо я добре знав російську мову ще з Брянська, але почуття образи й протесту до тої офіційної Росії в Охтирці, що спиралася на школу, церкву й поліцію, рано ввійшло в мою душу.

Навесні 1917 року я досить посередньо закінчив охтирську гімназію й восени подався до Харкова добувати вищу освіту. Вчитися в вищій школі за тих ворохобних часів було важко, я не мав анізвідки матеріальної допомоги, отже, треба було заробляти на прожиття й учитися, а до того ж часті зміни влад на Україні раз у раз одривали мене від навчання. Закінчувати вищу освіту довелося мені самотужки — читаючи в бібліотеках та з великої книги життя.

Писати почав рано. Десь чи не з другого класу гімназії став віршувати російською мовою, і кілька моїх віршів було надруковано під прізвищем Б. Давидов у єдиному на всю Російську імперію юнацькому журналі "Ученик", за що мене в класі продражнили поетом. Після дитячих віршових вправ я на якийсь час утихомирився, щоб у останніх класах гімназії писати фейлетони на учнів та вчителів. Вони мали успіх у тих і тих, а в листопаді 1916 року в гімназичному друкованому журналі "Школьный луч" вміщено нариса "Моя поїздка на Кавказ" Це була моя перша більш-менш серйозна прозова річ, що стала ніби прообразом у дальшому того літературного репортажу, що склав згодом мої книжки "Землею українською" та "Збруч"

У червні 1923 року в київському журналі "Нова громада" надруковано моє перше оповідання "Останні два", що й поклато початок моїй діяльності як українського письменника. Я жив тепер у Києві, передо мною були інші об'єкти спостереження, тягло вже до ширших полотен, я став вибиватися на власну творчу путь, звільняючись від впливів Васильченка й Винниченка, помножених на російського Достоєвського. Та ще довго я писав за рахунок своїх охтирських вражень. І в повісті "Смерть", і частково в незакінченій трилогії "Січмати" я виводив охтирський типаж і використовував сцени, що бачив у Охтирці на великій арені життя. Охтирка довго правила мені за творчий Клондайк з невичерпними покладами сюжетів і типажу. Воднораз чи не Охтирка визначила нарешті мою

Докінчення на ст. 14

СПІЗНЕНИЙ РЕКВІЄМ.

До документів часу.

Перебуваючи у Мюнхені літом 1978 р., дісталось мені до рук запрошення Центрального Представництва Української еміграції в Німеччині взяти участь в поминальній подорожі до нововідкритого, невідомого досі цвинтаря українських жертв нацизму. Подорож відбулася замовленим автобусом — біля 50 осіб — до міста Лявфен, біля Травнштейну.

Їдучи мальовничими околицями передальпійських височин, були спроби довідатись дещо більше про цей новий цвинтар. Але організаторам дуже мало було відомо про нього й хоч настрої був погідний між цими "прочанами", проте панувала таємнича настороженість. Чому заздалегідь в українській пресі та в повідомленнях не сказано більше про це місце, про обставини постанови цвинтаря, про самих похованих чи їхні родини? Ніхто нічого точного не знав, чи не бажав знати, чи не хотів казати...

На місці, на віддалі від самої місцевості, на прогалині, яка лежить на узбіччі гірки під лісом, привітали приїжджих місцеві люди, й між ними парох, староста, учитель та оркестра складена з дітей, хлопців і дівчат, в яскравих фолклорних одягах.

Без привітань, промов чи представлень, оркестра заграла сумні, меланхолійні мелодії, а прибулі Владика Архиепископа УАПЦ Орест та о. крилошанин С. Дмитришин з української католицької парафії в Мюнхені вбирались до соборної панахиди. За той час дехто з нас обходив могилки, на рівні землі, позначені табличками з двома-трьома іменами на кожній. В центрі цвинтаря на горі, перед усіма могилками, поставлено пам'ятник з гарною мозаїкою Богородиці, що й нагадує східні, візантійського типу мозаїки й створює українську атмосферу. При вході до цвинтаря напис на підставі: "тут спочивають робітники-українці, які під час війни були примушені працювати в Німеччині". Починається панахида, співає імпровізований хор разом з прочанами.

Усвідомляючи поволі, що діється, вникаючи в минуле, читаючи імена й дати народження й смерті, приявних опановує поступово, гнітюче враження, трагедії, яка тут скривається, зворушуючий внутрішній біль, який витискає в багатьох сльози або відбирає голос. За виїмком декількох імен, це дійсно всі українці. Теж за виїмком двох-трьох померлих, це молоді хлопці й дівчата від 17 до 22 — 23 років. Є теж одна дівчинка 14 років. Як вона сюди попала, чи сама, чи з батьками? Невже й вона була "примушена працювати"? І всі вони: чиї діти, звідки їх забрано і як, чи хтось повідомив зажурених батьків про їхню смерть, яка настала в останньому році війни, а в декількох випадках в перших місяцях після війни — і хто ж в той час міг про це повідомити, коли тільки тепер стає відомим цей цвинтар?

При засвічених свічках, які догоряючи в руках

приявних, виголосив поминальну проповідь Владика Орест: він назвав цих дітей мучениками й героями того жадливого лихоліття, яке впало на українську землю, жертвами несамовитої ідеології, яка прагнула винищити чи поневолити людей, яким причеплено ярлик нижчої раси. Пан А. Мельник, президент Ц.П.У.Е.Н. вияснив дещо в своїй промові: це були робітники з близької амуніційної фабрики; їх хворих — на що, в яких лікувальних умовах?, не відомо — ізолювали в Лявфен і правдоподібно засуджували на вимертя. Йому стало відомо, що дехто з хворих продіставався за бережений колючий дріт і діставав поживу в населення; що місцевий парох хоронив померлих, поки команда СС не заборонила йому цього й не ізолювала цілком цих хворих від населення; що ці могили впорядковано минулого року й повідомлено про це українські установи. Німецькі приявні слухали цих промов, в яких теж висловлено їм подяку за впорядкування могил, але ніхто з них не промовив, а в коротких розмовах теж нічого дальшого й детально про хворих, про їхню загибель, про долю могил від закінчення війни не можна було довідатись. Чомусь воліли затримати таємницю...

З сумом в серці й з спалахом спогадів про жахової хуртовини над нашим народом довелось повертатись з цієї прощі. "Туристка" в поворотній дорозі видалась слабою, прозорою заслоною, яка не могла скрити трагедії цих "прикрашених гробів". Болючі питання виникли й вони чекають ще на відповіді: чому при впорядкуванні цих могил не перенесено їх ближче до міського цвинтаря, а лишено досить на віддалі від поселення, чи це теж не дискримінація — "нур фюр дойче"? Чому надпис про "примусову працю", а не про жертви нацизму? Чому мовчанка місцевих представників, в чому вони не винні, а в чому не розкаяться? Чому померлих вже після закінчення війни теж тут поховано й ні тоді й ні до сьогодні нікого з українців не повідомлено? Це дивні й трагічні питання. Але теж насуваються й питання-відповіді: чи німці, нове покоління разом з старшими свідками цих подій мають сміливість глянути історичній правді у вічі? Чи німці відчують трагізм їхнього спільного відношення до інших народів — жертв їхніх воєнних провідників? Чи німці відмічують жертви й героїв — чужих і своїх — які згинували в боротьбі з нацизмом? (Якраз тоді, в серпні, припадала річниця замаху Штауфенберґа на Гітлера в 1944 р. — в Німеччині преса про це згадала без великого значення, а в Мюнхені порядком припадкової передвиборчої кампанії й полеміки).

Такі думки про понижених й замучених "остарбайтерів", про цих невинних дітей, жертв новітніх іродів, про їхніх нерозрадних батьків, про нерозв'язні сумніви про історичне сумління німецької й інших спільнот, доклали гіркоти до моїх й інших учасників вакацій.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE -
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

ВІД СІЧНЯ 1980 Р. УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ БУДЕ
ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ (КРИМ
ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА) ВІД ГОД. 3-5 ПО ПОЛ.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Український Музей випустив цього року п'ять
родів різдвяних карток, які вже є у продажу. Це:
"Мати Божа з Ісусом" — Петра Холодного, "Мадонна
на колінах" — різьба Михайла Черешньовського,
мініятура з "Ізборника" 1073 р., "Ліс у зимі" — Аркадії
Оленської-Петришин, та "Собори Нью Йорку"
Любослава Гуцалюка.

Усі картки виконані в кольорах з українськими
або англійськими святочними побажаннями, як теж
без побажань.

ВИГОТОВЛЕННЯ ПРИКРАС НА ЯЛИНКУ

Як минулого року так і цього, в Українському
Музеї відбуваються у грудні лекції виготовлення
українських прикрас на ялинку. Лекції призначені
для дорослих і дітей. Зайняття ведуть інструкторки
Люба Волинець і Ольга Гной. Відбуваються вони в
п'ятниці, суботи і неділі. В ті дні буде виставлений

також Різдвяний Вертеп, позичений із 64-го Відділу
Союзу Українок Америки. Цей вертеп виготовила за
стародавньою українською традицією мисткиня
Слава Геруляк. Оплата за одне зайняття включно з
матеріалами 3,50 дол. для дорослих, 2,50 для
студентів, пенсіонерів та членів Музею. Діти можуть
брати участь безплатно. Школи та групи можуть
домовитися про зайняття в інші дні тижня, але
проситься усіх зацікавлених зголошуватися до
Управи Музею.

ВИСТАВКА ВИШИВКИ ЯК ВИРОБУ ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

1-го грудня 1979 р. відкрито в Українському
Музеї виставку українських вишивок виконаних за
вразками народного мистецтва. Виставлені вишивки
виконані в Україні в роках 1920 — 1930, а також
вишивки, які виконали українки в Америці від
початку 1950-их років до сьогодні.

Між експонатами є деякі з тих, що їх Союз Українок
Америци купив ще у 1933 р. в львівській коопера-
тиві "Українське Народне Мистецтво", а також
близько 30 із збірки недавно померлої Ірини Пизнюк,
та деякі з праць інтернованих старшин Армії Української
Народної Республіки, виконані в таборах у
Каліші.

Виставка триватиме до 16-го листопада 1980
року, з перервою від березня до червня, на виставку
писанок.

Пожертви на Український Музей:

250.00 дол. — проф. Іванна і д-р Олег Ратичі, Едізон,
Н.Й.

200.00 дол. — Український Братський Союз, Скрантон,
Пенн.

по 100.00 дол. — д-р Дарія Савдик, Дірборн, Міч.
Українська Федеральна Кредитова Кооператива, Рочестер,
Н.Й.

по 30.00 дол. — Марія і Едвард Козаки, Дітройт, Міч.,
Ірина Іванчишин, Нью Йорк;

по 25.00 дол. — Лариса і Мирон Кий, Філядельфія,
Пенн. 93-ій і 106-ий Відділи СУА Гартфорд, Конн. Кредито-
ва Спілка, Лорейн, Огайо, Богдан Артимішин, Гантінгтон
Валей. Пенн. д-р Богдан Шебунчак, Блумфільд, Н.Дж.

20.00 дол. Роман Гевко, Філядельфія, Пенн.

По 10.00 дол. — Е. Федьків, Кергонксон, Н.Й. Евдокія
Барнич, Дітройт Міч. Марія Дигдалевич, Нью Йорк, Н.Й.
Евдокія Климишин і Павлина Будзол дохід з продажу дріб-
них пам'яток на виставці народного мистецтва.

Датки-збірка 38-го Відділу СУА, Денвер Колорадо на
Український Музей:

25.00 дол. — Надія Виннич;

по 10.00 дол. — Юлія Макарук, Софія Гаєвська;

по 6 дол. — Катерина Яремчук, Марія Венжівська,
Стефанія і Дмитро Дутчаки, Тося і Орест Колтунюки, Да-
нило Желем;

по 3.00 дол. — Анна і Василь Черешня, В. Горча-
ківський.

по 2.00 дол. — Галина Йоселін, Марія Нижник;

1.00 дол. — Марія Дидин, Н.Н.

(Разом 83.00 дол.)

Щиро дякуємо **Дарія Байко**,
адміністратор Українського Музею.

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ольга Хадай, Денвер Колорадо — сорочка з 1934 р.,
ковнірець 1943 р. із Закарпаття, кусок полотна з яворів-
ського повіту біля Львова, вишиваний плащик з 1932 р., взір

ФОТОГРАФІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Слово Голови Округи Нью Джерзі, виголошене на 3'їзді Голів Союзу Українок Америки в днях 26-27 травня 1979 року в Нью-Йорку.

Союз Українок Америки вірний своєму приреченню нести допомогу у здійсненні плянів і задумів Українського Музею в Нью-Йорку виступає з новим почином: створити Центр фотографічної документації, життя і розвитку культури, традиції та побуту українського поселення в Америці, спеціально його піонерського етапу.

Нав'язуючи до об'їжника СУА — Референтури Музею і Мистецтва про "Конкурс етнологічних світлин з історії українського поселення в Америці" — я хотіла би накреслити деякі практичні вказівки, які стосуються тільки до переведення збірки світлин.

Для детального розпрацювання цього проекту я зібрала бібліографію опрацьовану фахівцями і цю бібліографію передаю до диспозиції осіб, які будуть працювати для цього проекту.

Моєю темою є: Колекція світлин:

Ми знаємо багато осіб, які займаються з особливим замилюванням збиранням та переховуванням фотографій, а деякі навіть стараються їх належно зберігати для евентуального ужитку своєї громади. Однак небезпека полягає в тому, що такі збірки можуть пропасти, тоді коли скінчиться ентузіазм до справи. Деякі особи посідають такі світлини, не здаючи собі справи з їхньої вартості.

Тому гідним уваги є запроєктований плян СУА "створити Центр фотографічної документації життя і розвитку культури, традиції та побуту українського поселення в Америці, спеціально його піонерського етапу"

Світлина з огляду на свою можливість вірно представити об'єкт чи ситуацію є знаменитим джерелом представлення нашого минулого, дає змогу вірно побачити

зі села Хмелів.

Осип Мазурок, Едмонтон Альберта — Хроніка Землі Руської (Української) з 1611 р. переклад 1969 р. Матеріали з минушини села біля Бродів 1978 р. Українська молочарська кооперація в брідському повіті — 1973 р., Життя та праця для української суспільності і споживчої кооперації на рідних землях. 1979 р.

Т Володимир Грицин, Нью Йорк, Н.Й. — 9 знімків зі слов'янського фестивалю.

ДАРУНКИ ДЛЯ КРАМНИЧКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Іванна Клим, Асторія Н.Й. — доріжка і 6 малих серветок.

5-ий Відділ СУА, Дітройт Міч. — Текля Кушнір — 5 подушечок на голки, 2 серветки, 4 закладки до книжок.

Євдокія Барнич — 2 серветки, 6 закладок до книжок.

Текля Гринчук — 2 закладки до книжок.

Катря Бевцик — 1 серветку.

Наталі Барвер — 1 серветку.

Євдокія Климишин — 2 серветки, 2 кераміки, 2 дерев'яні писанки.

теперішнє та створює досконалий джерельний матеріал для студій у майбутньому.

Cornell Сара директор Інтернаціонального Центру фотографіки пише про значення світлин так: "Фотографія є очевидно найповажнішою сучасною мистецькою формою, вона є найбільше вітальним, ефективним та універсальним середником комунікації фактів та ідей поміж людьми і націями" — Це компетентне твердження повинно переконати нас усіх у доцільності цього запланованого СУА проекту.

Коли ми маємо нагоду оглядати світлини з історії українського поселення в Америці, ми відчуваємо, що вони говорять до нас своїм змістом, хвилюють нашими почуваннями та передають нам інформацію про те минуле так ясно і вірно, як жадна інша форма комунікації.

Постає питання: "як і де знайти такі світлини, та де і як їх зберегти", щоби вони виконали таке завдання, яке я вище згадала. Треба додати, що однакове значення у нашій збірці повинні мати також ілюстрації на поштових картках, які представляють прим. наші церкви, школи та інші інституції. Такі поштівки мають звичайно опис, тим самим є вже опрацьованим матеріалом.

Світлини з преси щоденної чи періодичної, альманахів, ілюстрованих книжок ілюструючи даний період повинні бути теж предметом нашої збірки.

Коли ми будемо переводити збірку світлин в наших округах, повинні заохотити якнайширші кола нашої громади допомогти нам у збиранні та ідентифікації цих світлин.

При ідентифікації треба бути обережним і не полагати тільки на пам'яті людей, але радше треба повести точніші розшуки щодо вірного опису світлини, а особливо до усталення дати, часу до якого дана світлина відноситься. Тільки така світлина, яка має опис та визначення часу представляє документальну вартість.

Юліяна Дажко, Нью Йорк, Н.Й. — 2 серветки, 5 плетених курочок, 1 керамічна вазочка.

Ірина Кашубинська, Парма, Огайо — 2 пошиті подушки.

Лідія Федорів, Колорадо — 2 малі серветки.

Володимира Падох, Кю Гарден Н.Й. — 1 телефонічна книжечка в українському стилі.

Олена Дорога, Атко, Н.Дж. — вишивана краватка

38-ий Відділ СУА, Денвер, Колорадо — 2 закладки до книжок, 2 подушечки на голки, 1 гердановий браслет і брошка, 4 малі серветки.

Мирослава Осідач, 82-ий Відділ СУА Нью Йорк, Н.Й. 2 подушечки на голки

Євфрозина Дітель, Бруклін Н.Й. — 2 фартушки.

ПОДЯКА

Складаю сердечну подяку за допомогу при влаштуванні виставки на Слов'янськiм Фестивалі в Нью Йорку — мисткині Славі Геруляк, а за випозичення народних одягів Лідії Крушельницькій і Анні Кулик

Щиро — сердечно дякую
Ірина Волосянська

Ідучи далі у наших висновках така збірка має велике значення для шкіл і виховання взагалі, будучи ілюстративним матеріалом, який тепер є все більше уживаний в наукових інституціях для всіх щаблів навчання.

Ужиття світлин при влаштуванні музейних та інших виставок не потребує взагалі коментарів. Їхня роль аж надто зрозуміла. Де і як збирати світлини?:

Переглядаючи лектуру з ділянки фотографіки, а особливо про доцільність збирання світлин, я зустрічала дуже переконливі твердження Бритійської Фотографічної Асоціації висловлена у двох точках:

1. Ми тепер творимо сучасну історію, а світлини є саме тим свідченням, яке передає у майбутнє те що ми є і що ми досягнули у цьому часі нашого прогресу.

2. Не збирати ілюстративний матеріал, значить стратити свідчення про те що ми є і що ми досягнули.

Варто трудитися на те, щоби не стратити цього цінного фотографічного свідчення нашого недавнього минулого і сучасного. Виставки навчають нас знов дивитися і бачити, бо вчаний поспіх, у якому живемо, зробив з нас поверховних спостерігачів, які кинуть оком і скоро йдуть далі. Ми, хоча дивимосся все більше, то дійсно бачимо все менше!

Переходимо тепер до дальших міркувань, де і як шукати за світлинами з історії Українського поселення в Америці? Де і в кого вони є?

Першим джерелом будуть такі самі перші поселенці, особливо ті, які були активні у громадському чи церковному житті і їхні нащадки. Тут частиною нашої проблеми є те, що більшість перших поселенців, а то вже і їхні нащадки не живуть, а ті що залишились, зберегли, або й ні пам'ятки своїх батьків чи дідів. Однак ми без огляду на всі труднощі повинні відшукати тих перших піонерів, або їхні родини, переконати, щоби вони подарували світлини для нашої збірки.

З досвіду при влаштуванні подібних виставок в нашій Окрузі, я можу ствердити, що ми такі світлини дістанемо від власників, і вони дадуть їх радо на таку ціль. Загалом кажучи в останніх часах зі зростом значення етнічних рухів та шукання свого "коріння" "рутс" — легко знайти зрозуміння для збирання усяких пам'яток з минулого, та створення з них документального матеріалу у формі музейних колекцій. Люди хочуть бути частиною таких конструктивних починів!

Другим джерелом "де шукати" можуть бути давні фотографічні заклади, чи приватні фотографи, або їхні нащадки, які працювали у дільницях українського поселення і для нашої громади. Вони можуть мати неоцінені скарби для нашої збірки.

Далі треба звертатись до українських установ та інституцій з усіх ділянок і переконати їх віддати до нашої збірки частину чи копії тих світлин, які вони мають у себе.

Треба звертатись до приватних колекторів і аматорів фотографії, яких треба переконати, що їхні колекції в музеї будуть мати більшу місію, як у їхніх приватних домах. Часто приватні колектори можуть також дати нам інформації про других власників світлин. Інколи такі світлини можна знайти у приватних людей, занедбані, ігноровані на їхніх горищах, чи це буде в містах чи на селах. — Все це може бути цінним здобутком для нашої збірки.

У більших скупченнях нашого поселення народні доми,

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

У святковий час Різдва Христового та з Новим Роком шлемо найкращі побажання всього добра нашим письменницям та письменникам, Проводові і Членству СУА, Редакційній Колегії й Адміністрації "Нашого Життя" і всім приятелям нашого Гуртка

Гурток Книголюбів СУА
в Нью-Йорку

З цієї нагоди складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

церкви, школи, різні організації можуть доповнити нашу збірку дуплікатами, які можуть мати у своїх архівах. Особливо важливі є ті місцевості, де починали своє життя перші емігранти, прим. Пенсильвенія з її вуглекопальними містечками і ін.

Прошу взяти до уваги, що багато приватних осіб, а також громадських установ можуть мати дуплікати світлин, які нам радо і без страти для себе можуть подарувати.

Ми можемо звертатися до публічних бібліотек і музеїв у тих дільницях, де жили і живуть наші поселенці. Якщо ці інституції не мають в плані зберігати таких збірок, вони їх радо нам подарують. Деякі бібліотеки мають систему "виміни", або можуть нам такі світлини подарувати або продати. В кожному випадку є доцільне звернутися до бібліотек і музеїв у дільницях густо заселених українцями.

Далі — великі компанії, де працювали колись наші поселенці, мають переважно свої власні фотографічні архіви, які можуть бути тепер без ужитку, і вони можуть радо нам їх подарувати.

Велике число видавництв, або редакції часописів мають у себе так звані "антідатед файлес" світлин і негативів для них без значення. Для них це "дед файлес", для нас цінний матеріал.

Отже шукаймо й там нашого минулого у фотографічній формі!

Звичайно, то ще далеко не всі джерела — їх багато більше — шукаймо їх!

Далішим кроком у нашій збірковій акції повинно бути подання до широкого відома цілій нашій громаді про цей почин, його ціль і значення. Від доброї реклами буде залежати наш успіх! Проголошуючи нашу акцію створення Центру фотографічної документації життя і розвитку культури, традиції і побуту українського поселення в Америці ми мусимо робити це з великим ентузіазмом і власною вірою у доцільність і історичну вагу нашого проєкту. Коли так підійдемо до справи, то ті особи, яких ми переконаємо зачнуть працювати для нас переконуючи одні других — тим самим факт нашої збірки стане популярним, а це вже велика частина успіху.

З вірою в успіх цього нового почину нашої референтури Музею і Мистецтва берімся до праці.

ЛІДІЯ ГЛАДКА
голова Окружної Управи СУА
в Нью Джерзі.

ВІДІЙШЛА ЄВГЕНІЯ ЗАРИЦЬКА

Міжнародної слави співачка Євгенія Зарицька напевно мала багато приятелів, звеличників та знайомих. Багато музичних знавців будуть писати про її співацькі осяги, про її можливості фільмової кар'єри — взагалі про її заслуги на полі співу та мистецтва.

Але для мене Гена це дорогий, — спомин раннього дитинства, першої молодости. Її родина та дім — то перші стрічки в фільмі моєї пам'яті, вона — одна з небагатьох уже осіб в моїх споминах.

В містечку Рава Руська майже в той самий час обі ми прийшли на світ. Наші батьки мешкали в сусідстві та приятелювали, пані Зарицька, Геніна мама була моєю хресною мамою та вибрала мені — на ті часи досить рідко вживане ім'я.

Вечорами, коли приходив поїзд зі Львова, а з ним і всякі новини, пан Ромуальд Зарицький, начальник пошти, елегантний, стрункий пан та його жінка Гізелля (німкеня) стрічали на колійовій вулиці молодого, пристійного о. катехита з його дружиною — моїх батьків — і разом ішли до ресторану на залізничній вул. (3 км.) "на каву" Там збиралося все товариство — між іншими д-р Дмитро Левицький і його чарівна пані Ася, парох о. Горницький, д-р Кунців, і інші. Там обговорювано усі біжучі події, а ми, діти — було вже нас четверо включно з Генею — бігали по великим саді української бурси, якої настоятелем був мій тато.. На недалекому горбочку був теплий, білий пісочок. Так приємно було бавитися, будувати замки тощо. Часто наша няня Ганка провадила нас до хати п-ства Зарицьких, які мешкали на поверсі над поштою. Але там треба було бути тихо і не "стукати" бо на долі "урядували". Ми бігали по балконі та дивилися на подвір'я. Глухий Микола запрягав свого коника до поштового воза, сідав на підвищення та їхав на "станцію" по пошту. На прощання моргав своїми кошлатими, чорними бровами і приємно усміхався до Ганки. Ми чекали коло фронтних вікон, Микола повертався зі станції, а коло нього сидів поліцай з крісом. (Певно везуть гроші). З поштового уряду виходив службовець, а Микола ніс мішок до середини. Скільки ж таємниць скривалося в тому мішку! Не менш таємничий був сусідній сад пані Яюсової, багаті пані, вдови, яка завжди їздила повозом до церкви. Вона звичайно сиділа на веранді біля свого старого дімка. В городі було повно овочевих дерев та кущів з ягодами. Часом вона привітно кивала до нас і насипала в наші маленькі долоні ягід, але часом сиділа насуплена і тоді ми не відважувалися переступати межі її саду. Зимом на блискучому паркеті оживало царство ляльок, з'являлися палати з камінчиків Ріхтера, а на невдоволення пані Гізі повно кусків паперу з наших змагань хто зробить кращу витинанку. Бувало, сестра Гені, Нуся дражнила нас та ховала ножиці. Інколи приходив і п.

Ромуальд, Генін батько, сідав за фортеп'яном і ми, "зашиті" тихенько в кутику, слухали.

В ту гармонійну мелодію нашого дитинства ударив грім 1914 р. Війна розкинула наші царівні замки, а нас порозганяла по чужих світах. Згодом втихла воєнна буря, та під сірим небом нової дійсності вже не було наших затишних куточків. Вірна Ганка зберегла декілька речей непограбованого з обох домів на пам'ятку. Вона жила тепер зі своїм мужем, глухим Миколою та маленьким чорнявим синочком, Федьом, в малій, критій соломою, хаті при головній вулиці нашого колишнього містечка.

Бурсу та гімназію знищено.. Зарицькі виїхали до Львова, а мій батько дістав парафію в сусідньому селі Гребенне, а згодом перенісся в рідну Сокальщину, до Сільця Белзького (де проживав славний "Легенда".) На літні вакації майже завжди приїздили до нас п-ство Зарицькі. Кожного разу ми мірялися на одвірку кухонних дверей. А Гена — хоч наймолодша в нашій чвірці — переросла нас усіх. Пані Зарицька, з німецькою запопадливістю, приготувляла конфітури, соки, сушила гори макарону, а ми вганяли по монастирській горі, ховалися за столітні липи, будували фортеці в яру і т.п. "Смотриками" вже виспівували тужливих пісень над берегами річки Рати, шукали русалок, між водними лілеями, користувалися старим човном та зачитувалися поезіями Тичини. Пан Зарицький замикався з Генею коло фортеп'яну, а ми чекали, коли вже скінчить свої нудні "гами" Моя мама завітчувала пишну косу Гені блаватами, маками, з пані Зарицькою обмірковували нові суконки, снували для нас рожеві надії

Близька кар'єра Гені затьмарилася для нас кошмарами Другої світової війни. Гена опинилася по другому боці фронту. Нас доля загнала аж за океан. В 1958-у році, на концерті Гені в великій салі Тавн Голл в Філядельфії, чекаючи в довгій черзі захоплених слухачів, я почула стурбований голос Гені: "Моя сукня подерлася!" Одна з організаторок концерту, п. Зайкан потішила її "то купимо другу". Гена була перемучена до краю.

В 1970-році, коли ми мешкали вже в Нью-Йорку, Гена мала концерт в домі Українського Інституту Джуса. Тоді затрималася у нас на два тижні. Ходила щодня на проби до п. Романа Стецури, який був її акомпаньатором. Приготувляли новий матеріал. Ми відплакали наших батьків, сестер та свою молодість. а я церувала її пишне "негліже". Вже не було мрій про виступи, її бажання було дістати працю в якійсь музичній школі.

Чим раз рідше приходили листи писані гарною українською мовою. А І. ХІ. "Свобода" принесла мені

Докінчення на ст. 10

МАМИНА КАЗКА

Дитина довго дивилася, як бігали мамині пальці по клявішах.

і коли буря звуків проминула і тиша поступово знов заповнила усі вечірні покої, дитинка звернулася до мами, як квітка до сонця:

— Мамо... — це!

Глибока цілоденна втома застигла в озерцях очей мами, але тепло усмішки вже випромінювалося з маминих уст. Воно збігало до її рук, і вони сердечно і міцно пригорнули дитинку до маминих грудей.

"Яка увага! Яка чудова подяка!" — сказала мама в думках до себе.

— Ще? Хочеш ще?

Очі дитини тріпнули крильцями-віями на знак просьби і чекання.

— Добре. Слухай. Я заграю тепер тобі казочку.

І знов кімната зникла, розтанула в безмежності. Розступилися стіни і щезло, як туман, усе реальне, довколишнє.

Дитина в захопленні знов пильно дивиться на швидкі, такі танцюючі мамині пальці. Ось з-під них вибігають малюсінькі гномики... веселі такі, страшенно рухливі, сиплють іскрами і бавляться ними. Ось за ними пурхнули, як самоцвіти, метелики... які вони барвисті, які гарні! А потім хмари і тумани огортають дитячко з усіх боків. Дитина пливе в цих хмарах, в різнокольорових сплетіннях звуків. Її серденько завмирає, бо ось вона летить назустріч зіркам, назустріч сонцю. Ось збігає над райдужною безоднею по золотих стрільчастих соняшних проміннях туди... далеко... високо... у царство маминої казки. Там так добре! Так гарно! Там усе таке небуденне. І там... Мама! Мамині пальчики... Її невтомні руки.

— Мамо... Мамо, ще!

Василь Кострицький

Філядельфія, неділя 11 березня 1979 р. Б.

Докінчення: ВІДІЙШЛА Є. ЗАРИЦЬКА

сумну вістку. Радіо плакало Гені голосом "Засумуй трембіто ..."

Делікатний апель до приятелів, які мали записані наспівані українські пісні, щоб зберегти їх, щоб не пропали. Тиха її надія видати їх платівкою — не здійснилася! Може — як звичайно у нас — тільки смерть піднесе її на п'єдестал. Варто було б послухати українські пісні у виконанні Гени Зарицької також і другим, а не тільки слухачам радіоавдичії ім. В. Блавацького в Філядельфії.

Ростислава Ничай Богачевська

7. XI, 1979 р.

10

НАШІ КОЛЯДКИ — НАЙСТАРША НАРОДНЯ ТВОРЧІСТЬ В ЕВРОПІ

Українські колядки, це твір народної поезії і світоглядової філософії. Свій початок вони мають ще перед заведенням християнства в Україні.

Колядки в Україні оспівують початки світу, вплив божества на світ і на господарство, зокрема в зимовім циклі давньої економіки. Вони відзеркалюють тодішні вірування українського народу і є сповнені символіки.

Дальший цикл цих колядок представляє часи десь від 5-го до 9-го сторіччя по Христі. Вони виникли тоді, коли в наших предків витворився дружинницький вояцький елемент. В них зображено також службу українських молодців у військах царгородської імперії.

Із заведенням християнства дещо в тих колядках змінилося, але не дуже багато. Тоді почали народні поети творити колядки також чисто християнсько-релігійного характеру, але з українським кольоритом.

Врешті постав ще один рід колядок, який виріс на народнім ґрунті, але його творили вже вчені монахи по монастирях. Ці колядки чисто християнського характеру, зв'язані з Різдом Христовим, поволі приймалися в сільських церквах і традиційно зберігалися. Українські католицькі монахи чину св. Василія Великого зібрали дотогочасні християнські колядки і видали в збірнику п.н. "Богогласник".

Цей об'ємистий том охоплює не тільки давні колядки християнського різдвяного циклу, але також нові твори монахів цього чину. "Богогласник" містив також інші релігійні пісні. Всіх таких колядок і інших релігійних пісень надруковано в ньому 238. Видруковано цей збірник уперше в 1780 р. в Почаєві. Потім цей збірник передруковано кілька разів, а далі і в менших "кантичках".

Назва "коляда" є латинського походження. Обряди "коляди" давнього народнього характеру вказують своєю назвою на тісний контакт наших давніх племен з пограничною римською культурою ще за римської імперії поганського періоду.

Найпопулярнішою колядою в нашій народі здавен-давня стала що починається словами "Бог Предвічний народився". Вона з-перед 1780 р. Отож це найстарша народня коляда в Європі. Найпопулярніша німецька коляда "Тиха ніч, свята ніч" далеко пізніша від української "Бог Предвічний", не кажучи вже про старші колядки передхристиянської доби.

Катерина Яремчук
38-ий Відділ СУА,
Денвер-Колорадо.

ПРИВІТ

З нагоди 25-ліття 64 Відділу СУА в Нью Йорку пересилаю десять дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і бажаю успіхів у дальшій корисній праці.

Марія Конашевич — Філядельфія
бувша членка 64 Відділу

"НАШЕ ЖИТТЯ" — ГРУДЕНЬ 1979

ТЕКСТИ ПІД МУЗИКУ

ФОНТАН (румба)

Фонтан — чи пам'ятаєш ти фонтан,
що розсипав п'яний дурман
і шуму океан?

Цей день — чи пам'ятаєш ти цей день:
душа дзвеніла від пісень
це був прекрасний день!

Так, наче промінь заблис,
в млі самоти блиснула ти,
так, як цвіте падолист —
на те, щоб в красі відійти...

Фонтан — чи пам'ятаєш ти фонтан,
що розсипав п'яний дурман
і шуму океан?

Здається, що був лиш сон це —
це наше рандеву:
та в очах промінням грало сонце,
ти була тут справді, на яву.

Іду щодня до фонтана,
слухаю, як шумить:
в цьому шумі туга моя п'яна —
ах, вернися з'яво хоч на мить!

1972

СІЛЬ ЗЕМЛІ (марш)

Як чумаки колись по сіль
ішли від рідних хат і піль,
хоч в серці туга, жаль і біль,
— ішли у Крим —

так ми за море подались,
хоч заповіли-поклялись,
що ми ще вернемось колись
у рідний дім.

На преріях сини степів
знайшли найбільший скарб скарбів:
вільне життя і гордий спів —
свободу — сіль землі.

Чумацький знаєм обичай:
гостинців скрині повні вкрай —
ми привезем у рідний край
свободу — сіль землі.

1975

ТИ НЕ ЗНАЄШ (танго)

Так до болю, до болю тужно,
так безмежно, жагуче жаль,
хоч сьогодні на небі синь райдужна,
хоч весна зове в зелену даль.

Ти не знаєш, що якраз у цю мить
теплий вітер вирок долі нам приніс,
що востаннє в грудях серце так тремтить,
і що більше не треба кохання сліз.

Ти не знаєш, що розстання це час,
ти не знаєш, що холоне в жилах кров,
ти не знаєш, що минулася любов,
і що пожар у юній душі погас.

Світ довкола такий погожий:
сонця радість розсипав день,
але туги розважити не може
ні весна-ясна, ні спів пісень.

Ти не знаєш, що якраз у цю мить
теплий вітер вирок долі нам приніс,
що востаннє в грудях серце так тремтить,
і що більше не треба кохання сліз.

Ти не знаєш, що розстання це час,
ти не знаєш, що холоне в жилах кров,
ти не знаєш, що минулася любов,
і що пожар у юній душі погас.

1972

Я ЛЮБЛЮ ВСІХ ДІВЧАТ

(фокстрот)

Признаюся із жалем: я тікаю від проблем,
в мене слава лиха, я — мовляв — не жених...
Я ж люблю всіх дівчат, хоч усі вони кричать,
щоб нарешті я вибрав з-поміж них.

Була в Канаді осінь — заманив мене ліс:
Надійка сниться й досі у сляві жовтих кіс —
та Наталка чарівна — кожній княжні рівня —
моє серце загірла в зимі.

Серед зелені трав, як настала весна,
Ніну я запізнав — ах, була весна?
Та запахло літом з піль і новий секс-апіль
вже запаморочив розум мій.

Ах, друзі молоді, порадьте у біді:
як виректись любови, коли вона мій лік?
Люблю дівчат усіх — це мій найбільший гріх,
надто пристрасний я чоловік.

1966

РОЗМОВА З ІРИНОЮ ЗЕЛИК

Михайло Мороз: Портрет Ірини Зелік. Олія
M. Moroz: Portrait of I. Zielyk. Oil

Едвард Козак-Еко прикріпив до назви улюбленого для багатьох з нас Гантеру прикметник "космацький" Це не лише ностальгійний додаток до назви цієї гірської околиці, він пригадує нам той Космач, який притягав до себе не одного з наших довоєнних малярів. Туди ж бо виїздив влітку Олекса Новаківський з учнями, між якими був теж Михайло Мороз. Там бував і наш Еко і багато інших мистців.

Як колись Космач, так тепер Космацький Гантер приваблює майстрів пензля. Довгий час їздить туди щороку Еко, тепер уже з синами Юрієм і Яремою

Ірина Зелік. У гантєрських горах. Олія.
I. Zielyk: Hills of Hunter. Oil

Козаками. Має тут своє "гніздо" Михайло Мороз, постійно живе Людмила Морозова, їздить туди Ярослав Вижницький, Петро Холодиній, Галина і Богдан Титли, перебуває Богдан Доманик, їздив колись Микола Бутович, проживав Ярослав Паладій. Близько оселився Любомир Кузьма і інші.

Коли кінчається літо, й ті хто там відпочивав, збираються у "вирій", до місця свого замешкання, праці чи науки, у Гантері остаються чи приїжджають озброєні у палітру й пензлі мистці. Там, у таку пору, можна було зустріти гарну пані, як двигаючи усякі малярські атрибути, прибувала сюди з Торрінгтону, Коннектикат, де постійно живе. Притягають її сюди не, як декого гриби, чи риби а краса гір, рвучкі потоки, чи спокійні плеса озер, в яких відбиваються розмальовані осінню ліси. Приваблює її сюди краса природи, яку хоче вона утривалити на полотні й передати любителям мистецтва. Її можна побачити часто біля мистця Михайла Мороза, який був її вчителем.

Попросімо цю мисткиню, Ірину з Гамотюків Зелік, щоб розказала нам про себе й своє мистецтво. Почнім від речевих питань — де родилася й кінчала школи?

І. З. Родилася в Західній Україні, школу — Манор Каледж — закінчила у Філядельфії, а курси мистецтвознавства в Університеті Коннектикат.

У. Л.: Відколи Ви почали цікавитися малюванням? Як те зацікавлення виявилось?

І. З.: Вже 12-літньою дівчинкою мені спонтанно хотілося малювати чи рисувати те, що я бачила, особливо природу. Але тоді, у Зальцбургу, де ми жили, не було часу на таке малювання, тож я копіювала різні картини. Ще досі зберігаю ті дитячі малюнки.

Ірина Зелік: Потік в Кергонксоні. Олія
I. Zielyk: Stream in Kerhonkson. Oil

Ірина Зєлик: Озеро в горах Катскілл. Олія
I. Zielyk: Lake in the Catskill Mountains. Oil.

Після закінчення Манор Каледжу, мені признали стипендію на студії в Каліфорнії, але я не скористала з цього. Вернулася додому, розпочала працю, але теж малювала, користаючи з порад п. Капустинської, з якою разом малювали.

У. Л.: Ви назвали мистця Михайла Мороза своїм професором. Як і де Ви його зустріли?

І. З.: Я приїздила до Гантеру і приглядалася (здадала), як Михайло Мороз малює. Стиль його малюнків припав мені до серця, але я не знала, як приступити до нього і попросити, щоб мене вчив.

Я завжди ходила з касетою і полотном, маєстро Мороз це помітив і сам запропонував мені, що буде мене вчити. Згодом я зрезигнувала з праці і пасвятила весь свій вільний час малюванню.

У. Л.: Яка техніка Вам найбільш відповідає?

І. З.: Спершу я вживала акварелі. Пробувала теж пастелі, але найбільш мене цікавить олія. Акриліка не люблю.

У. Л.: Як приходила Ваша праця з Михайлом Морозом?

І. З.: Студії у Михайла Мороза обіймали і теорію і практику. Включало це теж пізнання українських і світових мистців. Аналізу їхніх творів робили на оригінальних творах майстрів від Єгипту і Греції до сьогоднішніх у музеях Лювру, Риму, Фльоренції, Венеції, Міляну, Равенни і різних американських. Михайло Мороз звертав мою увагу на таких українських мистців, як Олекса Новаківський, Іван Труш, Федір Кричевський і інші.

У.Л.: Про техніку ми вже згадали, а які теми найбільше Вам відповідають?

Ірина Зєлик: Руїни в Форо Романо
I. Zielyk: Ruins at Foro Romano. Oil.

І. З.: Люблю малювати те, що бачу. Мій професор, Михайло Мороз, вчив мене шукати правди в природі, яку я відчуваю по-своєму. Фантазія, мене не цікавить. Мені здається, що відірвання від природи, від того, що ми бачимо, можна порівняти до космічного корабля, який, не маючи пального, мусить впасти на землю.

Вибираючи мотив до малювання, треба собі поставити питання що він собою представляє: наприклад, яка будова гір, їх характер і кольори. Все це разом творить настрої. Щоб уміти це спостерегти і

Ірина Зєлик: Соняшники. Олія
I. Zielyk: Sunflowers. Oil

Ірина Зелік: Море біля Рок Порт. Олія
*I. Zielyk: Sea at Rock Port. Oil

відчутти треба вивчити конструктивне правило гармонії. Зближення до природи, вміння вчутися в настрій дає почуття співіснування з нею. Уява може дати тільки хвилеве, часткове, не глибоке справжнє переживання. Справжня функція мистецтва, на мою думку, це виявити почуття, враження, настрої і у зрозумілій формі передати його другим.

У. Л.: Хотілося б почути ще щось про Вашу науку і співпрацю з Михайлом Морозом.

І. З.: Мене особливо притягали до картин Михайла Мороза кольори, що я вважаю дуже важливим. Початково вплив мого учителя виявлявся, можна сказати, у наслідуванні, але поволі я старалася випрацювати свій власний стиль, хоч не хотіла відходити зовсім від цього напрямку, цієї, сказати б, школи. Михайло Мороз був учнем і спадкоємцем школи Олекси Новаківського. Багато інших учнів О. Новаківського зовсім відійшли від його напрямку і пішли іншими мистецькими шляхами. Так само й деякі учні Михайла Мороза відійшли від його стилю. Мені хотілося б бути спадкоємницею цього напрямку, який виводиться від О. Новаків-

Докінчення: ПРО САМОГО СЕБЕ

манеру письма: тиха, мальовнича Ворскла, романтика минушини й перших революційних бур надали моєму перу ліризму, а калейдоскоп міських диваків і сільських "малахольних" привчили бачити між серйозним і смішне, спинятися на гумористичних сторонах людського життя-буття, а часом і загострювати своє перо до сатири.

***

У червні 1957 року закінчилася моя тривала одіссея, і я щасливо повернувся до Києва й привіз свій роман, якого опрацював ще кілька років.

Хтось мудро сказав: те, що ти написав, уже не належить тобі. Не належить і мені все створене на довгій ниві життя й праці, незалежно від того, чи увійшло воно до цієї збірки вибраного, чи ні. Якби мені випало знову це все писати, я написав би тепер інакше. Але, як каже стара приповідка, що написане пером, того не витягнеш волон. З моєї минулої

ського та який продовжував Михайло Мороз.

У. Л.: Хоч ми з Вами зустрічалися в Гантері, але між Вашими пейзажами є не тільки гантерські. Бачимо цікаві руїни, моря, архітектуру, не говорячи вже про квіти.

І. З.: Я їздила багато по Європі й Америці. В Європі моя увага особливо зупинялася на архітектурі. Малюю теж радо море, океан. Малювання води нелегке, але привабливе. Дуже хотіла б поїхати на Пряшівщину бо, думаю, там справжні "наші" гори.

У. Л.: Просимо розказати дещо про свої дотеперешні виставки й про плани на майбутнє.

І. З.: Самостійні виставки моїх праць були в ОМУА в Нью-Йорку, в галеріях університетів Коннектикат в Гартфорді, в Торрігтоні, Централь Каледж в Нью Брітен, Грейт Баррінгтон, Масс. Виставки в університетах повторюються щорічно.

Я брала участь у збірних виставках в Нью-Йорку, Філядельфії, Веслеян Університеті в Мідлетавн, Конн. Вісім є праць в Українському Музеї в Римі.

Пляную виставку в Нью-Йорку в ОМУА, а теж в галерії Шафранюка в Торонто. Запросило мене теж СУА до Клівленду, де є успішні базари для широкої публіки.

У. Л.: Крім пейзажів Ви малюєте квіти, а чи пробували теж малювати портрети?

І. З.: Я вже не раз хотіла переломити свою неохоту і пробувати малювати портрети. Дуже хотіла б, щоб з моїх квітів зробили поштові карточки.

У. Л.: Справді вони аж просяться на таку ціль. Шкода, що у наших чорно-білих репродукціях у нашому журналі не видно цілого багатства кольорів, якими так вміло орудує пані Ірина. У рецензіях, які переглядаємо підкреслене, між іншими якостями, теж уміння вживати кольори.

Слухаючи розповіді Ірини Зелік про те, що вона хоче працювати у стилі, який їй передав Михайло Мороз, спадкоємець малярської школи Олекси Новаківського, розуміємо чому вона полюбила Космацький Гантер. Так колись Космач притягав Олексу Новаківського і його учнів, серед яких був теж учитель Ірини Зелік — Михайло Мороз.

творчості мені особисто найдорожчі ті твори, що зв'язані з пам'яттю про людей.

***

Я не замислювався й не замислююся над питанням про своє місце в українській літературі: це справа критиків, літературознавців і читачів. За всіх часів і обставин мене бентежило й бентежить тільки одне: писати так, щоб у якійсь мірі мати підстави сказати своїй музі Шевченковими словами:.

Мі не лукавили з тобою,
Ми просто йли; у нас нема
Зерна неправди за собою.

Бо в цьому, незалежно від діапазону й калібру письменницького хисту, є найбільша моральна й творча втіха кожного митця.

1867

Борис Антоненко-Давидович

(Різдвяний Спомин)

Ноші з хворим не вміщались у вузькі прохідні двері в забороненій зоні лягру. Треба було відчинити головні ворота. У вартівні хтось чимсь кинув, стукнув, а за хвилину у віконці показалося заспане злісне лице "вахт'юра". З його рота випала розм'якла цигарка з прокльоном і словами: "і так подохне"

Скрегіт замка, рип воріт і маленький хорівід безшелесно пройшов крізь легко відчинені ворота.

Отто йшов з "охранником" і дивився на носи своїх дір'явих валянок, що, здавалось, не посувалися уперед, а втоптували на одному місці глибокий сніг. Було холодно. Отто всунув руки в кишені кожуха і витягнув папери "командіровки". Передаючи їх "охранникові", він ніби ненароком глянув на папір: "Гайнріха Клебера відправляється в лікарню для негайної операції... дня 6 січня 1945 р.

Після півгодинного ходу "Група" стояла на високому насипі залізничного шляху, що був одинокою дорогою із тайги до головної лінії Котлас-Воркута.

Отже сьогодні 6 січня Святий Вечір — подумав Отто. Сірий, тяжкий небозвід творив суцільну декорацію з німою тайгою. Брудні гірлянди засніженого моху звисали на грубих гилляках безлідного лісу. Порохняві, поламані дерева спирались на молодших. Чорні стовбури спаленого лісу, на багновиську, трясовинні тайги пригадували велике цвинтарище. По боках насипу лежали гори давно зрубаного дерева в безладнім клубовищі. Десь далеко завив вовк один — другий. Буде мороз сказав "охранник" Отто ступав обережно по порохнявих порогах залізничного шляху і думав: до головного шляху 20 кілометрів, а так поволі йдучи заїдемо хіба на північ...

Напівпритомний хворий стогнав час від часу хриплим голосом. Отта це дратувало, знав, що він не може нічим йому допомогти. Останні проміння короткого підбігунового дня гасли. Десь на десятому кілометрі хворий став неспокійно кидатись, хотів пити... Ноші положено на шляху. Всі пішли з "охранником" по воду. Він боявся, щоб хтось не втік. Оттові стало смішно "куди втечеш" Тайга не потребує сторожі. Насилу, ховзаючися по звалищах дерева, зійшли всі під місток. "Охранник" ступав ногою в плесо замерзлого потоку. Лід не подавався. Всі підбігли до "охранника" Лід затріщав і загнущся коліскою під тягарем шістьох людей. Ноги "охранника" і двох полонених занурились у воді потоку "теплиці" охранник заверещав... Отто встиг ще набрати води в баньку і поліз по звалищах дерева на насип. Про хворого вже ніхто не турбувався, і він став другорядною справою. Тепер найважливішим було якнайшвидше висушити валянки і мокрі

ноги. "Охранник" нагадав, що на дальшому кілометрі є контрольний пункт, де напевно хтось живе, доглядаючи шляху. Туди можна швидше дійти, ніж розкладати вогонь. "Охранник" побіг наперед, не оглядаючись більше на полонених. Незабаром показалося світло, і вже за кілька хвилин всі стояли коло малої хатини.

Ніхто не ждав на запросини. Отто почував себе зовсім щасливим, вдихаючи тепле повітря, повне пари й запаху розігрітої одежі. Йому хотілося спати. Шукаючи місця, він побачив полонених, що, сидючи на долівці, обперлися об стіну і вже спали. "Охранник" ще мостився на лаві й, обнявши кріса, заснув. Хтось підкладав сухого дерева в велику піч. Блиск полуменю забігав веселими зайчиками по худих обличчях полонених. Отто глянув на непри- томного хворого. Його сіре обличчя дрижало. Швидкий, нерівний віддих не віщував нічого доброго. Оттові здавалося, що він відповідальний за хворого. Він глянув безрадно довкола себе. Крізь щілину непримкнених дверей до другої кімнати видно було ясний, миготливий язичок запаленої свічки. Отто підійшов ближче до дверей і побачив людину, що стояла коло стола. Його ліва рука придержувала малу книжку на столі.

"Рождество Твоє, Христе Боже Наш..." почувся тихий голос. У Отта нагло розболілася голова. Він відрухово попробував свій живчик, може зачадів від диму, а може простуда...

Людина за столом сіла на лавку. Отто переступив босими ногами поріг. Людина за столом підвела голову, і їх очі стрінулися.

Отто мусів примкнути очі, бо почув заворот голови. Його пам'ять швидко покрутила фільмову стрічку минулого життя у відворотнім напрямі. В одну мить він побачив впереміж Львів, Руську вулицю, Волоську церкву, крамницю посуду з написом Іван Кузьмич, почув твердий гук проїжджаючого трамваю, дзвін Волоської церкви, спів церковного хору, чудовий тенор отця Горчинського. Запахло кадило, церковні свічки... От там знайомі лица хористів: обі Сушківні, Юля, стрийко, стрянка, Козак, д-р Неділко, Манька Гапій, а там всі інші, і між басами — першими басами — він... оця людина за столом, Кузьмич — золотник, брат ставропігійського товариства, опікун хору "ктитор і благодійник..." Той самий невисокий Іван Кузьмич, те саме доброзичливе лице, вихуділе... зів'яле...

Отто завагався. Знайомий змішано усміхнувся: "Я святкую Христове Різдво" Сам. Мене вивезли, розлучили з ріднею. Може, вам дати чаю для хворого? А може, ви самі голодні? От сядьте зі мною, говорив він уривчисто. Отто задрижав. Сказати хто я?

Ми вже так звикли, немов воно належить до громадського вироблення та орієнтації, постійно нарікати на деякі справи чи факти.

До таких включаємо завжди нарікання на нашу молодь. Вже трафаретом стало твердження, що серед молоді справа вживання української мови щораз гірша, а зацікавлення українськими проблемами щораз менше.

Безумовно, воно так і є — тільки хто винен: ми чи вони?

Але не розпочинаючи дискусії на "паки і паки" обговорювану тему, здається, що ми всі так привикли до того трафарету, що не добачаємо позитивних проявів і звороту до кращого.

Як приємно отже поділитися переживанням, що наповнює оптимізмом, а перш усього каже нам застановитися, заки генералізуємо наше ремствування на молодих українських людей.

Недавно відбувся у Філядельфії щорічний баль преси з вибором "кралі і князівен" української преси. Либонь ця неfortunна назва викликує у нашій громаді, зокрема у молодшому поколінні застереження, нехить, а то і критику таких імпрез. Критики, звичайно необізнані з способом селекції та праць журі на таких баях, не знають, що це не є взятий живцем із американського світу звичай конкурсів на жіночу красу, в яких міряють величини поодиноких частин тіла кандидаток і вся увага є спрямована на зовнішній вигляд. Сьогодні вже й це проминуло, та від кандидаток на різні "Місс" вимагають не лише краси але і знання. Наших репрезентанток української преси оцінюється за їхню інтелігенцію, знання українських проблем, української мови й активність в українському житті. Тому не раз наша громада дивується, чому ця чи інша кандидатка була вибрана "кравлею", коли вона "не виглядала аж так гарно" Ось стільки для пояснення.

На цьогорічному балі мені довелося, вже вдруге бути саме у такому журі. Завдання невдячне, до якого важко найти охочих, бо гнів, розчарованих

вслідом мамів, буває дуже грізний. Але як приємним стало, однак, тим разом наше завдання! Перед нами проходили одна за одною сімнадцять українських дівчат у віці між 17 а 21 років, кожна з повним знанням української мови й українських проблем, кожна активна в молодечих і студентських організаціях, кожна з виробленими поглядами на актуальні справи.

Це була справжня насолода вести розмову з кожною із них, слухати розповідей про їхнє життя, науку, пляни на майбутнє.

Ось Марійка з Кенсас розповідала нам, як вчить своїх молодших братів українознавства, як їхня родина залишилася українською в американському морі. Дві сестри Оля і Маріяна дивували своєю надзвичайною активністю в українській громаді, Галя з бистрими очима захоплювала своїм декламаторським хистом, а Лада своїми виробленими поглядами. Ми слухали цікавих плянів Люби, яка думає писати книжку про своє українське коріння, дивувалися Марті і Лесі, які хоча спішать закінчити каледж за три роки, находять час працювати в українській спільноті.

Скажете, "там були найкращі", "це виїмок" Але це були дівчата з різних міст, із різних середовищ, різних організацій, і сімнадцять виїмків то таки багато. А в тім рівень їх вищий, як пересічно, у мойому досвіді дотепер та, що це таки дає причину до застанови, чому воно так.

Пишуть соціологи, що еміграційна спільнота може вдержатися лише "застриками" з живого материка. В останньому році ми дістали такий "застрик" більше, як-колинибудь досі. Чи може це він поділав особливо сильно на нашу молодь? А може та групка, яку ми мали щастя зустріти тепер, це ще один доказ наскільки сильне українське коріння в українських жінок?

Але, яка б причина не була, наш останній досвід каже: "Нарікаймо — але не дуже, бо так воно не є погано, як ми часом думаємо"

Докінчення: ДИВНА ЗУСТРІЧ

Невиплакані сльози зворушення кам'яніли колючим перстеном довкола серця... Отто сів до стола. Крізь замрячені очі він бачив свічку встромлену в хліб, трохи сіна на столі, миску з пшоняною кашею, сушені черниці-борівки. Господар просив, Отто щось їв, щось говорив, щось слухав, помагав співати... Кузьмич оповідав дальше про Львів і про все те, що Отто знав. Треба було вести душевну боротьбу, щоб не зрадитись. Було по півночі... Отто стиснув руку господаря і перейшов до кімнати, де спали його товариші недолі. Підійшов до ношів. Лице хворого сіріло землею у світлі догоряючого вогню. Отто

швидко докинув дерева і підбіг до ношів... Там лежало неживе тіло..

На другий день доволіклися назад до ляґру. Гурток полонених перебіг попри Отта. Хтось відломив дошку від маґазину з харчами. Заки прийдуть вартівники, можна вхопити хліба, а може й сала трохи. Санітар підбіг до Отта: Принесли одного з порубаною рукою! Отто завагався на мить куди йти і... потягнув валянки по снігу в напрямі ляґрового медичного будинку.

В кишені кожуха щось шелестіло. Отто витягнув кусок хліба загорнутий в білий папір. На папері були чотири слова: Я Вас пізнав. Кузьмич.

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА-АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

- Першість серед жінок-шахісток України завоювала цього року в Чернівцях шістнадцятирічна школярка з Києва Олена Титова. Навчається вона у десятій класі середньої школи №. 158 у Києві. Вчиться на відмінно, особливо любить математику та малювання. Гри в шахи навчив її батько інженер-обчислювач Володимир Титов. У Чернівцях Олена виграла першість УРСР серед жінок з результатом 10 очок з 12.
- Чернігів. Ганна Григоренко — це майстер у вишиванні т.зв. "білої вишивки", себто клясичної білої вишивки, виконаної на сірому полотні, яка з давніх часів особливо розповсюджена на Чернігівщині. Г. Григоренко закінчила Київську школу прикладного мистецтва, де вивчала вишивки всієї України. Однак присвятилася популяризації і переданню свого знання наступному поколінню старинної "білої вишивки", яку виконує різноманітною технікою (вирізуванням, виколуванням, гладдю, мережкою).
- Київський археолог С. Калієвич склала археологічну карту розкопок київського дитинця — найстаршої частини міста. На картку нанесено всі розкопки, які провадилися на Старокиївській горі, починаючи з 1824 р. Позначено також відкриті розкопками пам'ятки кінця V до першої половини XIII століття. С. Калієвич працювала над картою чотири роки.
- Членові Української Гельсінкської Групи Оксани Мешко, матері політв'язня Олеса Сергієнка, та його дружині Дзвінці Вівчар дозволили емігрувати до Австралії. Такого дозволу не одержав О. Сергієнко, який перебуває тепер у тюремнім шпиталі.
- У київському журналі "Вітчизна" (ч. 11, 1979) появилася стаття Петра Тернюка п.з. "На вершинах трагедійного образу", в якій автор відтворює мистецьку біографію артистки української сцени Любови Гаккебуш (1888-1947). Дебютувала вона в Національній зразковій театрі в 1917 р. під керівництвом І. Мар'яненка в драматичній етюді О. Олеса "Осінь". Грала в театрі Л. Курбаса "Березіль" в 1923-26 р.

Останню роллю відіграла у виставі "Богдан Хмельницький" за п'єсою І. Корнійчука в 1940-их роках. Л. Гаккебуш викладала театральне мистецтво в інститутах Києва, Одеси і Харкова.

США

- Нью-Йорк. 2.XII ц.р. відбувся вечір перекладачки Віри Річ на тему "Перекладаючи українську поезію — деякі особисті спогади". Віра Річ переклала поезії Т. Шевченка, І. Франка й Л. Українки на англійську мову. Вона також є авторкою дослідних статей про українську літературу. В. Річ постійно проживає в Лондоні в Англії.
- Згідно з "Savvy: the Magazine for Executive Woman", жінки 80-их років нашого століття стремлять бути включеними в список найкраще платних жінок в своїх професіях. Перед у цім списку веде Джейн Кагиль Пфайфер, директор НБС, якої річна заробіткова платня доходить до 425,000 дол. Слідом іде Роземарі Сена, віцепрезидент "Шеарсон Гайден Стоне", яка заробила 300,000 дол. минулого року на Вол Стріт.
- Нью-Йорк. У листопаді 1979р. відбувся заходом Нью-Йоркської групи поетів літературний вечір подружжя: письменниці і поетки Емми Андієвської і літературного критика Івана Кошелівця. Емма Андієвська прочитала цикл своїх нових поезій присвячених морській тематиці та уривок з нової книги п.н. "Роман про призначення людини", над яким вона тепер працює. Після закінчення роман буде охоплювати коло 500 персонажів та нараховувати понад 600 сторінок. І. Кошелівець прочитав доповідь про життя і творчість кінорежисера і письменника Олександра Довженка. Це небуденне творче подружжя постійно проживає в Німеччині.

ПОБАЖАННЯ

В 95-ті уродини дуже дорогої пані **Мирослави Морозової**, з найкращими побажаннями складає 10.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

Дарія Вітанович,
Берклі Гайтс

Тільки між нами і телефоном ...

ЧИ ТРЕБА ГОВОРТИ ТІЛЬКИ ПРО НЕГАТИВИ?

Ще одна проповідь про християнську любов. Як це подорожній чужинець допоміг потребуєчому, і т. п... І при цьому, як звичайно, постійний додаток у нашій парафії (та чи тільки у нашій?):

"Оце так і в нашому народі: один одному не допоможе? Вічні суперечки, непорозуміння, розбрат, чвари. Від княжих часів. Це перша наша хиба. А друга, це брак почуття порядку, спізнювання!"

* Не встигла зійти по сходах з церкви, коли почула дискусію моєї знайомої п. Л. із психологом С.

— Пане докторе, скільки ви, психологи, товкли нам усім, а головню матерям, про те, щоб дітям не вбивати в голову їхніх промахів і негативних прикмет? Скільки говорення і писання про те, що треба виховувати позитивним підходом, правда?

Звичайно пані Л. — позитивний підхід не тільки витворює у дитини почуття задоволення, що щось досягнуто, але також розвиває позитивне самопочуття. Мовляв — за добре хвалять, кажуть, що роблю те, що добре, отже і я добрий! Людина вибирає цю позитивну свою особовість, бо має прихильні і схвальні відгуки про неї. Вона з часом сама вірить, що вона тільки такою є.

— А коли дитині весь час показувати тільки її негативи і говорити про них? Що тоді, пане докторе?

— Тоді дуже часто більшість, піддається і буде поводитися таки так, як про неї всюди говорять — негативно.

— Але, докторе, чи на дорослих не впливає так само така критика?

— Пані Л. — навіть на деяких дорослих може вона впливати. Але тут справа не тільки критикування після даної обсервації. Тут справа критикування а priori, поки ще нічого не зроблено.

— Пане докторе, ви маєте на думці ці коментарі про нашу розсвареність і спізнювання?

— Так, така часто критика безпідставна та ще й не раз заздалегідь висловлювана декого настороє негативно. Крім цього, тут справа ще й узагальнювань і порівнювань без підстави для порівнювання.

— Себто, що це ми тільки так робимо, а другі народи ніколи?

— Так, пані Л. От ті, що говорять про нашу розсвареність політичну мало знають про те, що всюди

є гострий поділ на групи. Ті, що дають нам інших за приклад, напр. жидів — зовсім не знають, які великі сварки відбуваються в ізраїльському парламенті чи, пресі. Або, як навіть у тутешній пресі одна жидівська група платить за друк сторінки у пресі, щоб скритикувати іншу жидівську групу.

— Чи ви вважаєте це нормальним явищем?

— Цього слова не хочу вживати. Радше скажу, що це типово людське. Західній світ зокрема є базований на співіснуванні різнорідних поглядів. Ми кривдиммо наших братів в Україні, коли їм цього не вяснимо.

— Пане докторе, ви маєте на думці те, про що нам часто пишуть з України, про це наше роздвоєння, чи поділ і т. п. ? Щоправда після років радянської системи не всі розуміють, що різнорідність поглядів (але при толеранції!!!) не є шкідливою формою вислову, тільки конечною, щоб саме не допустити однорідного тоталістичного режиму, чи то комуністичного, чи нацисткого, чи іншого.

— Точно так! В кожній країні дивні дива діються в політиці, ось як у США під час передвиборчої кампанії. Чуємо гостру, часто й низьку, примітивну критику, а може, й бачимо негідні вчинки. А потім подавання руки, обіцянок співпраці — і критика того, хто вибраний. Щоб не розвинути диктатури, потрібна критика осіб при владі. Однозгідність є конечно у критичних ситуаціях, а в нормальних різні погляди не є лихом!

Я слухала цю дискусію й махала головою, бо щойно день перед тим чула українську радіо-програму, на якій був коментар відомого нашого публіциста, про "брак нашої одности" Чи наша молодь (та й старші) колинебудь чули щось позитивне про нас?

Любов Калинович

ПОДЯКА

Складаю щирю подяку Управі — Паням союзникам 89 Відділу за відвідини мене у шпиталі, за квіти і карточку з побажанням скорого повороту до здоров'я, о. деканові Б. Волошинові за молитви, уділення мені благословенства і всім — Паням і Панам, котрі мене відвідали у шпиталі.

З вдячності передаю через 89-Відділ США, 10.00 дол. на Пресовий Фонд, "Нашого Життя", 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку

Ефрозина Розалія Федьків,
членка 89-го Відділу США

СПОГАДИ — ВІЙНА І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Продовження

І в цю годину вичікування промайнули перед моїми очима всі випадки з його життя у таких чи подібних ситуаціях. Ще в Медичній Академії у Петрограді йому трапився випадок із професором судової медицини. Цей був москвин і на питання, з якого Василь університету, не витримав відповіді "Київського св. Володимира"

— Як, як? перепитав професор. Василь повторив, натискаючи на перше слово.

— Ага, то прошу вас зробити слідуюче і дав завдання, якого ніхто не знав і не чув. Василь зрозумівши насмішку, взяв скальпель і відрізав трупові цілу ногу.

— Ні, я з вами незгідний, сказав професор і повернув Василеві індекс. Василь зараз же пішов до канцелярії і заявив, що предмет судової медицини хоче здавати при комісії. А в таких випадках подавалося попереднє запитання професора, якого Василь знав, що він при професурі повторити не зможе.

І от почалось. Василь уже був перед докторатом і мав назначений термін для оборони дисертації. А його індекс був без підпису професора судової медицини! Це професора притиснуло, бо ж він собі комісії не бажав. Тому прислав старосту кажучи, що підпише індекс без іспиту. Василь зволикав і тільки в день оборони дисертації після індекса, а професор тихо й смирно поклав свій підпис.

Пригадався мені ще один випадок. У 1912 р. у Москві зібралось на обід до брата кілька високих старшин. Начальник штабу Н.мав якусь справу в суді з селянами і на запит брата, в якому вона стані, заявив:

— Та ж ті хахли не кидають судитися, поки не просудять останньої корови!

Василь почувши слово "хяхли" встав з-за столу, перепросив і вийшов до кабінету брата, де я й застала його за газетою. На мій запит заявив він, що начальник штабу його образив і він до столу більше не сяде. Брат, бажаючи зам'яти неприємний інцидент, усвідомив начальника про його "ляпсус"

— Будьте обережні, бо це ж завзятий "хяхляк"

— Так? спитався начальник. — То він із наших?

Як я не прохала Василя повернутися до столу і не доводила йому, що начальник теж українець, нічого не допомогло. — Тим гірше, відповів і не пішов.

Такої він був вдачі і не скажу, щоб я писала те не без гордошів.

А тим часом події ішли своїм ходом. Показалось, що шеф-лікар сам налякався військового суду. Йому

хотілося, щоб Совачів, як хлопчик виправдався перед ним. Але водночас не було виключено, що на суді могли вийти ця й інші рахункові справи. Отже почувши відмову Василя його перепросити, він вніс нову пропозицію, а саме — двосторонніх перепросин. Вся драма прийняла вигляд трагікомедії. Шеф-лікар перепросив Василя, що своїм нетактом подратував його, а Василь, взявши під дашок, сказав:

— Перепрошую вас, що хотів ударити вас у лице!

Отак закінчилась ця пригода, що характеризує, як і мого чоловіка, так і умовини в армії на початку війни.

ПРАЦЯ У ШПИТАЛІ

Персонал шпиталю з'їздився помалу. З'явився добрий хірург, бувший земський лікар і молодший ординатор, мало інтелігентний москвин із нахилом до чарки. Приїхав з Москви аптекар-еврей і три господарські службовці, що звались Іван Іванович, Данило Іванович і Василь Іванович.

Іван Іванович був прекрасним книговодом. Василь дуже цинив його, як совісного й чесного працівника і наділяв його довір'ям. Особливо після одного випадку, що трапився з новопризначеним завідуючим господарською частиною. Це був поляк із шляхетським прізвищем. Він перебрав урядування, й зосталось тільки перебрання готівки в касі. Наш польський шляхтич рахував гроші блискавично і на кінці заявив самопевно, що в сумі бракує 100 рублів. Іван Іванович, що уважно слідкував за стовпцями грошей, мовчки притягнув їх до себе, прикликав третього незаінтересованого і вкупі, вже в повільнішому темпі гроші перерахували. Все було в порядку. Панок почервонів, а Василь, зрозумівши з ким має діло позбувся його при першій можливості.

Шпиталь містився в 4-поверховому будинку гімназії. Все було відчищене й блищало, аж любо було дивитись. Все було готове прийняти ранених, які чомусь не приїздили.

Нарешті одержано телефонограму про прибуття першого транспорту. Всі заметушилились. Здавалось нам, що треба це належно відзначити й тому Василь разом із лікарями, санітарами й сестрами виїхали на двірець. Новина продісталась також до місцевої влади і на двірець прибув губернатор і "батьки міста" З'явилися також місцеві дами, причепурені і з квітами в руках. Голова міста походжав по перону, як

Продовження на обкладинці

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

В днях 27 і 28 жовтня ц.р. відбулося в Нью Йорку засідання Головної Управи СУА, в якому брали участь членки Екзекутиви, референтки, за виїмком референтки суспільної опіки, голови Окружних Управ, голова Контрольної Комісії, редакторка "Нашого Життя" Уляна Любівич і директорка канцелярії Марта Данилюк.

До програми нарад входила доповідь голови СУА Іванни Рожанковської на тему: "СУА — федерація самостійних клубів чи крайова організація зі спільними цілями і завданнями"

Прелегентка вказала на недоліки СУА як крайової організації. Порушила справи, які характеризують СУА як таку саме організацію. СУА працює для точно визначених цілей, що встановлені статутом та рішеннями Конвенцій. Необхідна праця всього членства та фінансові засоби для провадження організації. Спільні почини це тільки частина програми. Багато завдань треба переводити на місцях згідно з резолюціями Конвенцій.

Доповідь викликала зацікавлення та дискусію. Бажанням голів Окружних Управ було, щоб із словом голови познайомити членство та передискутувати його на сходах, тому одержать його всі Округи.

Замість звітування поодиноких членок Екзекутиви, кореспонденційна секретарка Марія Савчак виготовила звіт секретаріату, в якому подала, в хронологічному порядку працю Екзекутиви, стан Відділів, зовнішні зв'язки, видання, справи Українського Музею та листування.

Голова подала до відома, що СУА одержав звільнення від податку пожертв на СУА, які переходять через Централю. Фінанси були реферовані касиркою Олександрою Кіршак і Іванною Ратич, яка теж предложила прелімінар бюджету. Звіт контрольної комісії подала її голова Ольга Муссаківська.

Зі звітувань і плянів референток подаю найважливіші точки.

Організаційна референтка Ірена Кіндрачук повідомила, що постало 6 нових Відділів. Плянує зосередити свою працю над можливостями створення нових Відділів, головно в осередках далекого віддалення, та акції приєднування вільних членок при допомозі Округ та Відділів.

Культурно-освітня референтка Дарія Маркусь ствердила, що на підставі відповідей на розісланий запитник, Відділи висловили зацікавлення в доповідях на теми: збереження і плекання української мови та вивчення різних ділянок української культури, як теж про русифікаційні процеси в Україні.

Референтка вважає, що кожний Відділ СУА повинен мати записану свою історію, яка колись входить в історію українців в Америці. В загаль-

ному кожна Округа має свої можливості в культурно-освітній ділянці і знає, що підходить її членству.

Референтка мистецтва Ірена Руснак у своїй праці клала натиск на переведення реєстрації предметів народної творчості в громадах, а також як зв'язкова між СУА і Українським Музеєм .., робила старання приєднання членства та дарів музейної вартості для УМ. Плянує створення Гуртків Любителів Мистецтва.

Праця **виховної референтки** Ірени Лончини проходила в цьому році під знаком Року Дитини. Референтура проголосила конкурс на написання твору для дітей, як також видала ленту "Слухайте і співайте", до якої є долучені тексти пісень.

Створено нову світличку в Денвері.

Неприсутня **референтка суспільної опіки** Теодозія Савицька надіслала свій звіт, в якому подає, що в 1978 р. вислано 138 стипендій до Південної Америки на суму 22,528. дол., а до Європи 31 стипендій на суму 3,524. дол. За посередництвом Союзу Українок Австралії пощастило придбати 16 спонзорів на стипендії для студентів вищих шкіл. Референтка висловлює потребу створення Фондації СУА в Бразилії коштом звороту стипендій, та видання брошури про стипендійну акцію в англійській мові.

Ольга Гнатейко, як вільна членка Екзекутиви провадить **акцію допомоги родинам політ-в'язнів** та працює над координацією цієї допомоги у Відділах СУА.

Пресова референтка Олена Процюк написала ряд статей до "Свободи" і "Нашого Життя" та відбула міжокружну конференцію пресових референток в Нью-Джерзі.

Референтка зв'язків Марта Терлецька брала участь у двох конференціях для жіночих справ і у Стейт Департаменті у Вашингтоні і в міжокружній конференції зв'язків в Нью-Джерзі. Плянує інформувати членок про підготовку до Конференції Жіночої Декади в Копенгагені, яка має відбутися у 1980 р., посилити акцію писання листів членками до урядових чинників у справах, які торкаються наших проблем. Праця референтки зв'язків є ускладнена тим, що не має відповідника у всіх Округах, як також не є вповні координована в українській громаді. Треба використовувати для нашої справи американські жіночі організації, до яких належить СУА.

Усі референтки плянують відбути міжокружні конференції на сході і заході.

Вечором учасниці нарад відвідали УМ, в якому відбувалася виставка дитячої творчості.

На спільній вечері голова привітала фінансову секретарку Іванну Ратич з її професійним відзначенням.

По вечері Рома Дигдало висвітлила прозорки з України з поясненнями в англійській мові, які

Вісті з Централі

РЕФЕРЕНТУРА МУЗЕЮ І МИСТЕЦТВА

В дні 17 листопада ц.р. в Чикаго відбулася цілоденна Міжокружна Конференція, в якій взяли участь представниці Округ Чикаго, Дітройт і Огайо.

Обговорювано такі теми:

1. Реєстрація предметів українського мистецтва музейної вартости по громадах.

2. Збирання знімків із України до Другої світової війни, еміграції в Європі та першого поселення в Америці, як також упорядкування знімків із праці нової еміграції.

3. Український Музей у Нью-Йорку, його конечність та розбудова.

4. Українське народне мистецтво і як його виставляти.

На весні 1980 р. відбудеться така конференція в Нью Гейвен, Кон. з участю Округ: Нової Англії, Нью-Йорку, Нью-Джерзі і Філядельфії.

Восени 1980 р. плянується відбути конференцію в Сиракюзах для Округ Північного та Полудневого Нью-Йорку.

Закликаємо Відділи всіх Округ приступати до акції реєстрації предметів українського народнього мистецтва по громадах, збирання знімків та організування кампаній для приєднання масового членства Українському Музеєві в Нью-Йорку.

Ірина Руснак

референтка музею і мистецтва

Докінчення: ЗАСІДАННЯ

використовує Округа Дітройт у виступах для чужинців.

У продовженні нарад схвалено відбути наступну Конвенцію США у Філядельфії в днях 23, 24 і 25 травня 1981.

Дальше слідувало звітування голів Окружних Управ: Дітройт — Рома Дигдало, Філядельфія — Наталія Даниленко, Нью-Йорк — Оксана Щурова, Нью-Джерзі — Лідія Гладка, Північний Нью-Йорк — Іванна Мартинець, Огайо — Ірена Кашубинська, Чикаго — Марія Семків, Південний Нью-Йорк — Теодозія Кушнір і Нова Англія — Ірена Скочдополь.

Не задержуюся над їхніми звітами, бо вони поміщені у хроніці Округ. Над усіми звітами та планами вив'язалася цікава виміна думок. Варто підкреслити, що майже всі Округи присвятили багато праці у звіттовому році для відзначення Року Української Дитини, зокрема "Дні Союзянки" мали програми зв'язані з тим гаслом.

У полуденку в неділю взяли участь голова Українського Музею д-р Богдан Цимбалістий з дружиною і Раїса Мороз. Запрошена Надія Світлична не могла прибути. Також були присутні директорка УМ Марія Шуст, адміністраторка УМ Дарія Байко і куратор УМ Оксана Грабович. Господинею полуденку була голова Окружної Управи Нью-Йорку, Оксана Щурова. Були також присутні членки Окружної Управи і голови Відділів ньюйоркської Округи.

Після полуденку відбувся цікавий панель на тему: "Одиниця і організація", який виголосили фахівці у цій ділянці: Надія Шмігель і Олена Процюк.

Комісія ухвал в складі: Іванна Ратич, Оксана Щурова і Олена Процюк опрацювали ухвали, які члени Головної Управи прийняли.

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ НА 1980 РІК

У видавництві Гуртка Прихильників Української Дитини (Children's Care Group 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont., Canada M6S 4N3) появился "Календар Української Дитини на 1980 рік" Крім "календаріюм", вміщений в ньому рясно ілюстрований образками текстовий матеріал. Це вірші й римовані загадки, розваги, народні приказки. Словесний матеріал упорядкувала дидактично-методично й виховно Рома Чумак, професійна сила в ділянці психології дитини й дошкільного виховання Торонтського університету. Вона теж мистецько оформила ціле видання (ілюстрації й технічний уклад матеріалів). Обкладинку виконав В. Кондратюк. Ілюстрації й обкладинка багатокольорові.

Матеріал укладений за циклами — тематичними й сезонними, зв'язаними з порами року й подіями дитячого життя та роковими релігійними празниками й національними святами. Ілюстрації допомагають дитині зорозово доповнити текстовий матеріал, легше його зрозуміти й засвоїти. Вміщені матеріали дають виховникам і вчителям змогу скласти лекційні одиниці в садочках, дошкільнях, початкових класах шкіл, а виховникам служать джерелом гутірок на сходинах новачат в юначих організаціях. Ці матеріали є теж великою допомогою батькам в домашньому вихованні й навчанні.

Здібніші діти можуть користуватися ними для самовиховання й самонавчання. Великий, читкий друк притягає дитину й є гігієнічний для дитячого зору.

На "календаріюм" відведено доволі місця для записок дітей. Окремі листки календаря поєднані на хребті плястиковою спіралю. Це дає змогу без труду листувати його. Можна теж завісити календар на стіні.

Ціна календаря приступна — 3.50 дол.

Марія Барагура

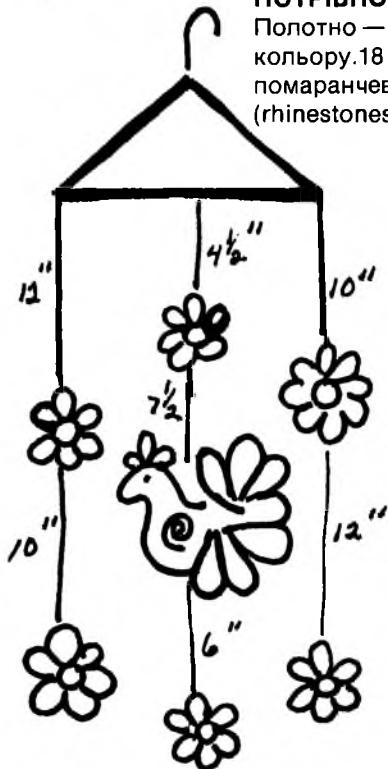

ПРИКРАСИ НА РІЗДВО

ПТАШКА І КВІТКА — це гарні висячі прикраси на вікно або в кімнаті. Можна вживати поодинокі квітки чи пташку на ялинку.

ПОТРІБНО:

Полотно — ряднина, фільц або твердий папір розміром 18" × 36" рожевого кольору. 18 ярдів темно-рожевої, або бордової волічки, 18 ярдів помаранчевої волічки, алюмінійовий папір, блискучі коралики (rhinestones) на очі і прикраси, клей.

Зложіть матеріал навпіл. Відрисуйте форму пташки на прозорім папері. Нарисуйте так само форму квітки. Витніть обі форми. Приложіть до матеріалу і відрисуйте. Витніть пташку і 6 квіток. В середину квіток наліпіть алюмінійовий папір і обведіть волічкою. Прориваною лінією означено помаранчеву волічку. Одностайна лінія це бордова волічка. Наліпіть скляні коралики на очка і на кожне перце. Уложіть квітки і пташку на волічку і повісьте на вішак обведений волічкою.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

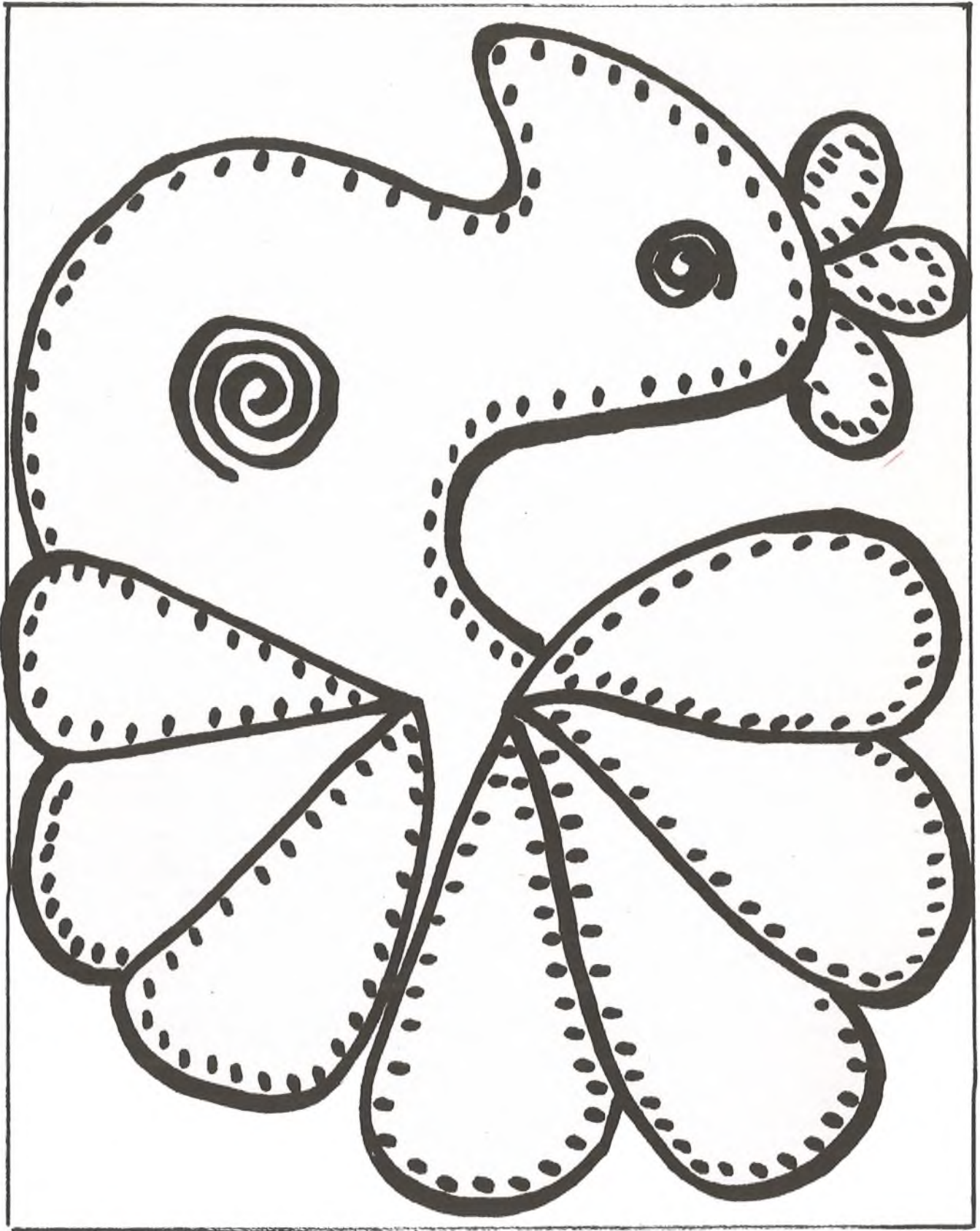
Змайструйте свої власні різдвяні картки.

Потрібно:

білий фільц, блискітки, маленькі макарони, клей, кольоровий папір.

З білого фільцу витніть ангелика і зірку. Ягнятко зробіть з дрібненьких клюсок. Наліпіть це на гарний синій папір. Волосся і квітки можна зробити з кольорового паперу.

Текст Віра Андрушків. Рисунки Квітка Іваницька

МІЖОКРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕСИ І ЗВ'ЯЗКІВ

Міжокружна Конференція чотирьох Округ Союзу Українок Америки: Філадельфія, Нью Джерзі, Нью-Йорк і Нова Англія, для пресових і зв'язкових референток при Відділах і при Окружних Управах відбулася 13 жовтня 1979 р. в Ірвінгтоні, Нью Джерзі.

У Конференції, яку підготувала Лідія Гладка, голова Окружної Управи Нью Джерзі, взяли участь сорок Союзнок.

Дора Рак, пресова референтка Округу Нью Джерзі, відкрила Пресовий Семінар, привітала й представила учасниць та провела семінаром.

Олена Процюк, пресова референтка Головної Управи СУА, у короткому слові — "Завдання пресових референтур в організації" —, підкреслила важливість читання загальної преси і журналу "Наше Життя" та дискутування статей під час сходин Відділів. Є побажанням, щоб пресові референтки Відділів збирали всякого роду україніку, що появляється в пресі та реагували на добрі і злі статті в чужинецьких часописах чи журналах. В 1980 р. відбудеться в Копенгагені, Данії Конференція Декади Жіночого Поступу, і ми повинні мати до цього зібрані матеріали.

Люба Коленська, редактор "Свободи", прочитала реферат — "Українська жіноча преса" "Жіноче перо" — казала вона, сьогодні і колись мало і має незвичайну силу. Перші журнали були почином жінок. Жінки завжди бажали зберегти духову спадщину українського народу. Поеток сімдесятих років, тих, що на засланні, поєднує одна мета: дати відсіч русифікації. Громада не має уваги до друкованого слова. Існує потреба жіночого пера на новому поселенні, потреба стрепенути молодь українським словом. Молодь спрагнена нового, сучасного. Маємо дві можливості: використання жіночого пера на внутрішньому відтинку; літературно-мистецький додаток до "Нашого Життя", літературні сторінки в наших щоденниках, силами Відділів згуртувати молоді сили в літературні гуртки. Назовні — перекладати на англійську мову матеріали про спадщину, культуру, новинки і т.п. і це поміщувати в англомовній пресі. Це безумовно причиниться до поширення нашої культури"

Рома Сохан-Гадзевич, редактор "Свободи"*, відчитала доповідь — "Журналістика й фоторепортерство". Журналісти цінять здоровий образ події. Знімок залишає сильніше і довше враження, ніж слова. Добре було б подумати про пост репортера при Відділах. Доповідь була ілюстрована знімками і часописами з відповідними заввагами.

Дора Рак, пресова референтка Округу Нью Джерзі улаштувала виставку публікацій важливіших американських жіночих організацій і розказала коротко про кожний журнал зокрема. Вона радить подавати до англомовної преси добре підготовані пресові інформації. Ми, на жаль, не використовуємо нагоди. Існує тридцять льокальних газет і ми маємо право подати до них вістки та використати їх для наших цілей.

Друга частина Конференції була присвячена зв'язкам Союзу Українок із зовнішнім американським чи міжнародним світом. Марта Терлецька, референтка

*Ukrainian Weekly

зв'язків СУА пригадала учасницям завдання референток зв'язків; Олена Процюк, яка є теж і референтка зв'язків Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) з'ясувала яку важливу роллю у веденні міжнародних зв'язків відіграють крайові жіночі організації, які мають добре розвинену сітку знайомств у власних країнах. Віра Андрейчик і Уляна Мазуркевич (обі представниці Комітету Людських Прав для України — давн. Комітет Мороза), поділились з присутніми практичними заввагами щодо ведення кампанії у радіо, телевізії і пресі (п. Мазуркевич) і "Lobbying" (п. Андрейчик). Тут слід відмітити, що масове писання листів до уряду є завжди віднотоване, а інформації збережені у компютерах для вжитку членів уряду у відповідний час. Вище згадані бесідниці підкресливали конечність ознайомлення членок організації із проблематикою сучасної України та ознайомлення із американським урядом на льокальному, стейтовому і федеральному рівнях, та щоб правильно використати усі можливості та права, які ми, як американські громадяни, маємо. Важливість брати участь у голосуванні на прихильних нам кандидаток і кандидатів до уряду була не раз підкреслювана у доповідях.

Дора Рак, пресова референтка Округу Нью Джерзі, говорила про підготовку до Конференції Жіночої Декади Миру і Поступу, яку підготовляють Об'єднані Нації у Копенгагені у липні, 1980 року. Декада почалась Конференцією Об'єднаних Націй і "Трибуною" у Мехіко у 1975 р., де складено плян праці на 10 літ. Тепер є час перевірити наскільки цей плян був виконаний і скласти точний плян на наступних 5 літ. Темою Конференції у Копенгагені будуть "Здоров'я, Освіта і Праця Жінки" Члени-держави Об'єднаних Націй отримали дуже вичерпні опитники — До сьогодні відповіло 80 держав — більше як половина.

Українки готуються взяти участь у Форумі в Копенгагені. СФУЖО почало відповідне планування. Тут слід відмітити, що коли Міжнародній Рік Дитини викликав живий відрух серед нашої світової громади, то наше жіноцтво і громадянство присвятило мало уваги Декаді, яка спрямовує всю увагу на покращання долі якраз матерей тих дітей.

Міжокружна Конференція Преси і Зв'язків започаткувала цілу низку таких Міжокружних Конференцій різних референтур запланованих Екзекутивою Союзу Українок Америки у різних стейтах. Вони є дуже важливі як для наших референток так і для нашого членства, тому що вони відсвіжують часом призабуті знання, приносять нові ідеї, а також є засобом зблизити членок управ відділів, округ і екзекутиви. На доповідячок на Конференції Преси і Зв'язків було запрошено також і Жінок-не членок СУА, які поділились із присутніми своїм фаховим знанням. Як бачимо є місце і для професіоналісток у нашій жіночій громаді....

Щиро дякуємо Лідії Гладкій, голові Окружної Управи СУА в Нью Джерзі Дорі Рак, пресовій референтці Округу і членкам відділів Округу за підготування такої вдалої Конференції.

Олена С. Процюк,
прес. реф. СУА
округу Філадельфія

Анна Максимович

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

ГРУДЕНЬ 1979

Ч. 11

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

СЛАВІТЕ ЙОГО!

У світі займаються пожежі війни і революції, людина стає людині найгіршим ворогом. Ідуть торги за найбільшу цінність, за людське життя. А рівночасно серед нашого народу, що живе під найбільшим натиском боротьби за своє існування — найкращі сини й дочки переважають терези добра і зла в обороні прав людини і народу. В таку люту годину народжується у світі Боже Дитя, як символ правди і добра. Сповнені віри й надії прибігаємо до Нього прохаючи сили і снаги для дальшої боротьби.

Стефанія Савчук
почесна голова

Лідія Бурачинська
голова

заступниці:

в США:
Іванна Рожанковська
д-р Марія Квітковська
Уляна Целевич
Валентина Кузьмич

в Канаді:
Любомира Чайковська
Лена Слобода
Ольга Заверуха

заступниці:

в Європі:
Ольга Штайнер
в Австралії:
Лідія Гаєвська-Денес
в Півд. Америці:
Марія Мазняк

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РОДИНИ

Недавні виступи й зустрічі з Раїсою Мороз висунули перед нашу увагу окремих чинників руху опору, себто родину в'язня. Отих матерів і дружин та їхніх діток, що залишаються вдома після арешту чоловіка. А що кожен арешт попереджує докладний обшук хати, то вже цей сам факт потрясає родинним затишком і залишає нестертий слід у пам'яті дітей.

Родина в'язня! Саме це поняття викликає турботу й хвилювання. За словами борців руху опору — їх доля не набагато легша від ув'язненого. Коли за ним замкнулася брама тюрми і застав присуд, тоді його боротьба продовжується, підтримана спів'язнями. А перед родиною в'язня зарисовується не тільки боротьба за прожиток. Вона мусить жити під пильним наглядом КГБ, переносити втрати рідних і друзів, терпіти закиди вороже настроєного оточення. А все те під тиском непевності за долю чоловіка, брата чи сина.

Раїса Мороз і Надія Світлична накреслили нам різні фази того переслідування. Як сказано, починається воно трусом і ув'язненням. Але ще довго до того часу член руху опору й його родина відчують пильний нагляд КГБ, що в такий чи інший спосіб розгортається над ними. Коли врешті він став в'язнем, тоді для його родини починається час трудного випробування. Найперше — як пояснити це дітям? Адже дитини не можна було втягати в таємниці руху опору й вона зовсім неприготована на такий удар влади. З тим болем у душі треба продовжувати трудне виховне діло, що може дати зовсім несподівані наслідки. Починаються матеріальні недостатки в наслідок того, що відійшов головний годувальник сім'ї. Жінці теж загрожує втрата праці і в більшості випадків її звільняють з неї. Прикрою є також моральна ізоляція, коли відсуваються від такої родини друзі. Але найбільш дошкульним стає натиск влади. На те в її диспозиції багато засобів. Най-

болючіше питання — окрім праці — квартира, якої можна позбавити родину в'язня. Даліше — намовлювання зректися чоловіка, слідкування за їх листуванням і посилками тощо. А вже коли мати чи дружина пише листи до влади в обороні в'язня, шукає зв'язку з чужинецькими кореспондентами і дістає допомогу — тоді вже в засобах переслідування не перебирають. Одним із дуже трудних завдань є контакт із в'язнем. Про те, що листи не доходять, говорити не приходиться. Але сам факт побачень, що вимагає стільки заходів і грошей — стає мукою для обох сторін, в наслідок різних вимог і заборон.

А всеж — українська мати, дружина, сестра витримує цей хресний шлях. Не чуємо про відречення чи забуття. "Ярославнами" назвали їх в'язні у своїй творчості. Та хоч це гарний символ, проте не переадає вповні їх великої мужности і посвяти.

А нашим завданням тут змалювати вільному світові їх велике горе. Родини в'язнів і їх переслідування будуть темою наших виступів на міжнародньому ґрунті у 1980 р. Для цього нам потрібно багато матеріалу і відповідних засобів. Світова Жіноча Конференція у Копенгагені є перед нами.

КНЯЖИЙ БЕНКЕТ

З нагоди 30-ліття СФУЖО відбулася в Дітройті цінна імпреза. Її влаштовано в очікуванні ювілею хрищення України, щоб пізнати побут і культуру княжих часів. Думка виринула в крузі членок-прихильниць СФУЖО, а її підтримала й допомогла розвинути мгр. Ірина Пеленська, редакторка "України у світі"

Імпреза складалася з трьох частин — виставки творів княжої доби, мистецької програми і харчування зі стародавнім стравописом. В кожній із них виявлено велике знання доби. Виставка обіймала цінні видання, ікони й картини, а також строї й вишивку з того часу. Мистецька програма складалася з деклямацій, однієї сцени з драми І. Кочерги "Ярослав Мудрий", хороводу і доповіді про становище жінки княжої доби. Стравопис вечері вміщував страви й напитки з давніх часів.

Не маємо змоги тут подати точного опису програми й переліку осіб, що її виконали. Але в їх намаганні було велике творче зусилля — відтворити добу, її атмосферу і здобутки. Можливо, що не все було на однаковому рівні, але спробу зроблено і то дуже вдало. Виходить, що можемо всією громадою перенестись у ті далекі часи, коли творились підва-

лини нашої культури. В такий спосіб її елементи стають усім доступні і зрозумілі, а це дуже важливе напередодні ювілею хрищення України.

Княжий бенкет підготував окремий Комітет у такому складі: д-р Марія Бек — голова, Валентина Євич і д-р Марія Квітковська — заступниці, Валентина Мушинська — секретарка, Теодосія Блажкевич — скарбничка. Для поодиноких ділянок створено комісії, що їх очолювали: Стефанія Дуб виставки, Катерина Бранка-Кривуцька драми, Т. Омецінська хореографії, Теодосія Блажкевич фінансів, Валентина Євич господарства, Ірина Пеленська преси.

Для нас має ще й значення факт, що ця думка постала й визріла серед членок-прихильниць, цього цінного громадського засилля СФУЖО. Їх зв'язкова Валентина Євич має тут головну заслугу.

СЕМІНАР ОУЖ В АНГЛІЇ

У днях 28 і 29 липня 1979 Гол. Управа Організації Українських Жінок Великої Британії улаштувала на оселі Тарасівка семінар для своїх членок. З переліку зайнять бачимо, що це був перевишкіл у тих ділянках, що їх провід ОУЖ вважає актуальними.

У програмі були доповіді, лекція про народне вбрання і практичні

Провід українського жіноцтва на Конференції СФУЖО у Мюнхені червень 1979 р. Сидять справа: Лідія Дяченко — представниця Управи СФУЖО, Ольга Вітошинська — заступниця голови СУФ, Катерина Починок — член Управи Т-ва ім. О. Телігу.

Стоять справа: Ірина Козак — член Управи ОУЖ, Ніна Марченко — член Управи ОУЖ В. Британії, Ольга Штайнер — голова ОУЖ, Герда Абрам — член Управи ОУБ, Марія Митрович — голова СУФ, Анастасія Остап'юк — Голова СУЖ ВБританії, Наталія Курляк — член Управи ОУБ.

зайняття. Доповіді заторкували історичну тематику, зовнішні зв'язки і громадські завдання пізнки. У практичній частині учасниці пізнали засади шиття сорочки донароднього одягу, а також дістали вказівки, як провадити гри в дитячих світличках.

Окрему увагу присвячено Українському Рокові Дитини. Ще раз підкреслено резолюцію, що її вдалося просунути на нараді Комітету МРД Великої Британії. Окрім того обговорено конкурс вишивки і писанки, що був проголошений серед дітвори. Його мала завершити виставка у днях 11 до 18 листопада в Лондоні, що мала закінчитись концертом у виконанні дітей-солістів.

Семінар ОУЖ згуртував біля 50 членок, які, збагачені досвідом, повернулись до своїх Гуртків.

СЕСТРА ЄРЕМІЯ — ЖІНКОЮ РОКУ

Парафія св. Йосафата в Чикаго, яка щорічно вшанує якусь громадську постать своїм вибором, у 1979 р. вибрала сестру Єремію ЧСВВ — Жінкою Року. Ця видатна вчителька і виховниця заснувала в Чикаго школу при парафії св. Миколая у 1936 р. і провадила її 11 років. Навчала і в інших

Докінчення на ст. 32

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

DECEMBER 1979

No 11

CHRIST IS BORN

With the oncoming Christmas holidays and the New Year, we greet all people of good will!

To the honorable head of UNWLA, the head of WFUWO, Lydia Burachynsky, we wish health, happiness, and all the best in all respects, in work and in other fields of interest. Through her, we send greetings and best wishes to all organizations in WFUWO.

To the members of our organization, we wish for the best in their personal and family lives; we wish for success in their social and professional work, for the fulfillment of all their expectations and dreams.

Our work is not easy, but we believe that with God's blessing and with the cooperation of all the cells of our organization, we will continue successfully reaching our goals. We wish luck, health, and happiness to all in all aspects of their private and social lives.

Our thoughts and wishes extend to all those who will be celebrating the Birth of Christ in fear and terror, but with the belief in the eventual triumph of Truth and Goodness.

Executives of UNWLA

EDITORIAL

THE BIRTH OF CHRIST, THE BIRTH OF PEACE AND LOVE

Once again, a new year is upon us. Once again, we look back and remember the good and the bad that the old year brought us. Once again, we look into the future and dream of what the new year of 1980 will bring us.

But when we look back at the past, we see that our lives are whizzing past us; everything seems to blend together in one picture, almost as if we were travelling on a silver Supertrain of life. We go through life and life itself seems to push us from one event to the next. We are constantly so busy that we often forget the true meaning of life.

We are gifted with free will. Therefore, we should slow down our "train" and see who is travelling besides us. Then, maybe, we'll see someone who needs our love and attention. Once we have given a smile to someone who needed it, we will find the world a better place to be for having shared our love.

The French pilot and writer, Antoine de Saint-Exupery, in his philosophical tale, "The Little Prince," expresses this thought: "One only understands the things that one tames. Men have no more time to understand anything. They buy things all ready made at the shops. But there is no shop anywhere where one can

buy friendship, and so men have no friends anymore."

In another instance we read "Here is my secret, a very simple secret: It is only with the heart that one can see rightly; what is essential is invisible to the eye."

In such solemn moments, when for a short while we interrupt the hustle and bustle of our daily routines, let's listen to what our hearts say. Let's think of love, but not in the expression of emotions, but rather in the way that Christ taught us: love which fully understands and knows others.

Often our thoughts and good will extend to those in our distant Motherland. But we must try to understand that they, and those that managed to find themselves among us, have behind them decades of persecution. They come to us not as guests from a house full of luxuries, but from prisons and psychiatric hospitals. We must greet them with open hearts; we must give them time to adjust and to get to know the world in which they are to live. We shouldn't expect them to be like us and we should not use them in the fulfillment of our private and party goals. Let them truly become free citizens in a free land.

WE WISH THE BEST WITH THE COMING CHRISTMAS HOLIDAYS AND THE NEW YEAR TO ALL OUR READERS, COLLABORATORS, WELL-WISHERS, AND AS EVERY YEAR, TO OUR CRITICS.

Editors and Administration of "Our Life"

Dear Madam Editor,

It is with extreme pleasure that Br. 72 of Soyuz Ukrainok is making a donation of \$200 towards the "Our Life Press Fund."

Even though we are a bilingual branch, and the majority of our members cannot read Ukrainian, we feel that under your excellent supervision and with the continued support and cooperation of all the UNWLA branches, perhaps the English section will eventually be enlarged. In this way all the members would benefit from the very informative and well written magazine.

May Br. 72 also take this opportunity to extend its very best wishes for a very Merry Christmas and Happy New Year to you, your staff and to all UNWLA members.

Sincerely,

Olga Liteplo
Pres. Br. 72

Ірина Зєлик Півонії. Олія

I. Zielyk: Peonies. Oil.

Irene Zielyk attended Manor College in Philadelphia and later took art courses at the University of Connecticut. She studied painting with Mychailo Moroz. Irene Zielyk stated that she prefers painting with oils and that she usually paints scenes from nature.

Throughout her painting career, Irene Zielyk has had several individual exhibits and has taken part in several group exhibits.

A UKRAINIAN PHOTO DOCUMENTATION PROJECT

A Statement by Lydia Hladka, President of the N.J. UNWLA Regional Council at the UNWLA Executive Board meeting in New York City, May 26-27, 1979

The UNWLA, in keeping with its goal of helping the Ukrainian Museum in New York fulfill its goals, now proposes the following: the creation of a Center for Photo Documentation of the culture, tradition and daily life of the Ukrainian settlement in the U.S., especially of its pioneer phase.

In connection with the circular of UNWLA's Museum and Arts Chairwoman entitled "A Contest of Ethnological Photographs from the Ukrainian Settlement in America," I would like to make a few practical suggestions as to carrying out the photo-collecting phase of the project. (I am also submitting a bibliography prepared by professionals in the field for those individuals who will work on the project).

Cornell Capa, the director of the International Center for Photography, has written this about the significance of photography: "Photography is the most serious contemporary art form; it is the most vital, effective and universal means of documenting facts and ideas among people and nations." A photograph can faithfully portray an object, situation or individual, thereby giving us an insight into our past, as well as become a source of material for future historians of our community life in America.

The question arises: Where and how to find such photographs? Although there are some people who enjoy collecting and preserving photographs and some who even hope to preserve them for the eventual use of the community, there is always the danger that such collections might be lost when that individual departs from us, or when enthusiasm for collecting wanes. On the other hand, there are some people who never even realize the historical value of the photo collections they have on hand.

Our first source, is of course, the early settlers themselves, especially community activists and their descendants. An effort should be made to obtain photographs for our collection from these pioneers and their children, especially the earliest settlers of Pennsylvania mining towns.

From experience with organizing similar exhibits in our Region, I can state that these photographs will be given freely for a museum collection. In this period of "searching for roots", people are glad to be part of a major documentation effort. They realize that their photos will be of greater value in a public collection than in a personal family album.

Other sources of photos are old photographic establishments or professional photographers in the community. There are also Ukrainian institutions such as national homes, churches and schools. Other sources are public libraries, museums and photographic

BRANCH 38 OF UNWLA

We do not blame thee elder World, nor really separate ourselves from thee.

(Would the son separate himself from the father?)

Looking back on thee, seeing thee to thy duties, grandeurs, through past ages bending, building,

We build to ours today.

Walt Whitman

It is with this spirit of thought that I would like to share an unforgettable experience with the readers of *Nashe Zhyttia*. I am proud of the achievements realized by Branch 38 of UNWLA in its first year of existence.

On October 28, 1979, a day of "Soyuzanke" was celebrated in Denver, Colorado. It was an elegant and inspiring event- the memory of which will be cherished for a long time by those who attended.

In planning this eminent day, those in charge paid homage to our God-given priceless dower- Ukrainian art. Throughout the exhibit, the aesthetic accents everywhere were indubitably Ukrainian. A dear Ukrainian spirit and a Ukrainian intellect permeated the atmosphere. A team of exhibit designers (members of the chapter) assembled numerous objects in an educational and interesting manner under the guidance of their president, Mrs. Daria Yaworiwska.

In the bazaar, many Ukrainian objects d'art were offered: table place mats, napkins rings, greeting cards, music records, jewelry.

In the archives segment, there was an entire wall-table devoted exclusively to the visual disciplines realized by "Soyuzanke" this past year. There was a pictorial display of the socio-educational visit to Denver by Madam Iwana Rozankowsky, Executive President of UNWLA. There was an array of correspondence received from notables (mayors, congressmen,

governors) in response to the efforts of some members of Branch 38 to acquaint these dignitaries with the plight of the Ukrainian children living in Ukraine today. This poignant enterprise was especially significant because 1979 has been designated as the "International Year of the Child."

There was a dazzling display of a collection of unbelievably beautiful dolls dressed in authentic Ukrainian garments. This group of dolls was impressive because of its colorful impact and (more importantly) because it represented a most thoroughly detailed study of the costumes of the past in Ukraine. For a student of history, an accumulation of this magnitude was truly a treasure. The private collection was created by and belongs to Mrs. D. Yaworiwsky.

The buffet was excellent (naturally- the food was traditionally Ukrainian!) and the charming ladies who served were dressed in attractive outfits using modified degrees of embroidery of Ukrainian design origin. The hostesses endeared themselves to everyone because of their sincere hospitality, so familiar to anyone of Ukrainian descent.

Overseeing the entire splendid display of Ukrainian memorabilia was a portrait of Miss Olena Stepaniw, beloved patron of Branch 38.

I congratulate Mrs. Yaworiwska, president of Branch 38, for her vision, enthusiasm and competence in arranging the day of "Soyuzanke" I congratulate the fine committee (all members) who so willingly and ably worked to make this magnificent idea a reality.

As I was leaving, I gave an appreciative nod to the concept of a day for "Soyuzanke"; I felt as if I were in complete harmony and accord with the illustrious tradition of our great Ukrainian forefathers.

"Soyuzanke Day" was a distinguished day which can best be interpreted and remembered as a moment which aroused a feeling of pride in one's heritage, a reminder of the great glory which was and is UKRAINE.

Vera Harmon

archives of business institutions which employed some of the early settlers. Some libraries have photo exchange programs, or might sell or donate photos from their collections.

Publishers of books or newspapers often have "dead files" of photos or negatives which they would often be glad to donate to a worthy project. Many collections contain duplicate photos, and these are relatively easy to acquire.

The advantage of obtaining photos from a private collector are that the individual can often provide information about the subject or time period of a photo, and can recommend other photo collectors to see. But great care should be taken in identifying the photographs. One cannot rely solely on people's memory, but must independently verify the date and the identity of persons in a photograph. The historical value of the photograph depends on accuracy!

Other items that should not be overlooked in creating a photo documentation project are postcards of various institutions in the community, as well as Ukrainian newspaper and almanac photos.

A good historical photo documentation project can be a valuable educational tool for our community educational institutions, not to mention its obvious place as part of a museum exhibit.

An important step in the campaign is to notify our entire community about the goal and significance of the project. Success depends to a large extent on good publicity!

In announcing the campaign to create a Photo Documentation Center of the type described above, we must show great enthusiasm and faith in the value of the effort. If we are able to generate the same enthusiasm in others as we have among ourselves, we will be on the way to success.

Let us get to work on this new activity of the Museum and Arts Chairwoman. Each UNWLA Region should receive from the UNWLA Executive Board a well-prepared action program for carrying out this photo collection project. If we have the information on how to work and whom to contact for photos, I am sure that this new UNWLA action will be another success in the development and work of our Museum.

Translated by A.H.S.

BALTIC WOMEN'S COUNCIL ANNIVERSARY

Pictured at the celebration of the 32nd anniversary of the Baltic Women's Council (BWC), held on June 10, 1979, at Estonian House, New York, N.Y., at which Dr. Martin Abend, noted Metromedia TV commentator, was the main speaker, are, **left to right:** Mrs. Helga Ozolins, Latvian representative to the BWC; Mrs. Mary Dushnyck, who represented the World Federation of Ukrainian Women's Organizations ("SFUZO"); Dr. Abend; Mrs. Mall Jurma, Estonian representative and outgoing president of the BWC; and Mrs. Margaret Samatas, Lithuanian representative and new president of the Baltic Women's Council.

Dr. Abend in his address stated that a more aggressive approach in presenting facts concerning Russification and persecution in the Baltic countries, Ukraine and elsewhere in the USSR should be pursued. He believes women could be effective in contacts with the media and that they should become more involved in this area.

In her remarks Mrs. Dushnyck suggested that women's organizations of the captive and satellite nations join forces, as they had in the past, and work for national and human rights together for a greater impact.

Also present at the celebration were the Consul General of Lithuania, Dr. Anicetas Simutis and Mrs. Simutis; the Consul General of Estonia, the Hon. Ernst Jaakson and Mrs. Jaakson, and many other dignitaries and representatives.

(Foto: L. Tamosaitis)

MUSICALE AGAIN PRESENTS OUTSTANDING ARTISTS

by Helen Perozak Smindak

NEW YORK, N.Y. — It did not take long for the auditorium of the Ukrainian Institute of America to fill up on the afternoon of November 18. Indeed, the auditorium was full a good 30 minutes before the scheduled 3 p.m. opening of the annual musicale sponsored by Branch 72 of the Ukrainian National Women's League of America. Latecomers even filled up the adjoining reception area.

No one went away disappointed. The musicale, as in the past 16 years, presented several outstanding young artists of Ukrainian descent who demonstrated generous talents. It also chalked up two first for a Branch 72 musicale program — ballet and banduras.

The guest artists were Ulana Pinkowsky, pianist, of Elizabeth, N.J.; Paul Plishka Jr., bass-baritone, of Freehold, N.J. (teenage son and namesake of the Metropolitan Opera's Paul Plishka); Oleksa Goldman, ballerina, of New York City, and the bandurist duo of Wolodymyr and Ivan Lechicky, also of New York.

All showed admirable poise and stage presence as they took their turn on stage before the audience of music patrons, proud teachers and beaming parents.

Miss Pinkowsky, a former student of Mrs. M. Krivenky now studying with Halya Klym, opened the program impressively with Bach's Organ Prelude

Ulana Pinkowsky

in G Minor. She brought nice feeling into her interpretation of Liudkevych's "Paraphrase in Ukrainian Folk Songs" and displayed deft fingering in Khatchaturian's Toccata.

For his formal recital, Mr. Plishka, 18, chose three songs by John Jacob Niles. A deep voice, that was particularly pleasing in the lower register, and clear enunciation combined to give great charm to songs like "Roving Gambler" and "Gambler Don't You Lose Your Place at God's Right Hand." Mr Plishka's fine performance prompted a rush of applause from the audience, which

Paul Plishka, Jr.

called him back to take several bows. His accompanist at the piano was Livia Polise.

Ballerina Oleksa Goldman, sylphlike in a filmy tunic and with a tiny garland of flowers perched atop her upswept hairdo, danced a delicate, dreamlike solo to a taped recording of Chopin's Etude Opus 10. The 12-year-old Miss Goldman, daughter of Vera (Hladun) and Robert Goldman, has studied at the School of American Ballet and is now a student of Nina Youshkevitch.

The Lechicky brothers, who are members of the Ukrainian Bandura

Ivan Lechicky

Volodymyr Lechicky

Oleksa Goldman

Ensemble that's part of the School of Bandura in New York, strummed their banduras in a composition by younger brother Ivan titled "Autumn" and then went to play a medley of Ukrainian folk songs. Dressed in velvet Kozak tunics over their embroidered shirts and wide trousers, the brothers and their banduras made a colorful finale for the afternoon's program.

Musicale chairwoman Mary Lesawyer, who has so capably chaired the event four or five times over the years, told the young artists that "we enjoyed your performance very much; we hope we will see you elsewhere, in higher places."

As the performers took a final curtain call together, they were thanked by Branch 72 president Olga Liteplo and presented with token gifts, the handiwork of enamel artist Konstantyn Szonk-

Rusych.

During the informal reception which followed, the artists were encircled by admiring fans and well-wishers. Young Mr. Plishka, who has performed with the Westminster Collegiate Chorale and last year sang the leading role in Benjamin Britten's opera "Noah's Flood," confided that he has his eyes set on a career in opera. The mother of Oleksa Goldman, questioned by a reporter about her daughter's association with the Ford Modeling agency, said that the ballerina-model will be pictured in a January 6 New York Times photo feature on bathing suits.

From program notes, guests learned that Miss Pinkowsky was a finalist in the 1979 Talent Expo competition of the Garden State Arts Center in New Jersey and has performed on numerous occasions at Carnegie Recital Hall in

New York, and that the Lechicky brothers have performed extensively at various Ukrainian and non-Ukrainian events.

Among the many prominent guests attending the musicale were Evelyn Roskoff of the New York Historical Society; Marlene Fine of New York News for Children; Iwanna Rozankowsky, UNWLA national president; and Oksana Shchurova, New York UNWLA regional president. Family groups included the Paul Plishkas of Freehold (and the Metropolitan Opera) and Mr. Plishka's parents, Mr. and Mrs. Peter Plishka of Paterson, N.J.

In addition to Mrs. Lesawyer, the musicale committee included Ann Bezkorowajny, reception chairman, Dorothy Chupa and Ann Malan.

THE UKRAINIAN WEEKLY

СЛУХАЙТЕ — І СПІВАЙТЕ

ПІСНІ І МАРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ НАГРАНІ НА ЛЕНТІ
ВИДАЛА ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Виконують: Христина Липецька — меццо-сопрано
Марія Лісовська — фортепіан

Учть дітей співати за допомогою цієї ленти
Текст пісень залучений

Замовляти:

UNWLA
108 SECOND AVE.
NEW YORK N. Y. 10003

або

IRENA LONCHYNA
20175 LUMPKIN
DETROIT, MICH. 48234

Ціна 6.00 дол.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ТОРТ КОКОСОВИЙ

КОРЖІ:

1. 5 унцій меленого кокосового горіха
1/2 горнятка цукру пудри
3 білки
2. 5 унцій мелених волоських горіхів
1/2 горнятка цукру пудри
3 білки
3. 5 унцій меленого зрум'яненого мигдалю
1/2 горнятка цукру-пудри
3 білки
4. 5 унцій меленого кокосового горіха
1/2 горнятка цукру-пудри
3 білки

МАСА ДО ПЕРЕКЛАДАННЯ КОРЖІВ

- 1 1/2 горнятка масла
1 1/2 горнятка цукру пудри
6 жовтків
Кава до смаку і чарка рому

Спосіб приготування коржів (кожного зокрема):

Три білки вбити на густу піну, додавати поступово цукор. Коли вже добре вбите додавати горіхи, легко вимішати. Масу дати до тортівниці вилуженої восковим папером і посмарованої. Пекти в печі нагрітій на 350°, щоб легко зарум'янилося. Спечене вийняти з тортівниці, зняти папір. Коли папір прилипне, треба легко звогшити водою.

Так спекти усі чотири коржі.

Маса:

Масло, цукор і жовтки втирати на пухку масу. Під час втирання додавати каву і ром. Перекладати так, щоб один кокосовий корж був зверху, а другий насподі.

Верх і боки торта помастити тою самою масою і посипати тертими кокосовими, або волоськими горіхами

Подала Поля Книш

МЕДЯНИК

- 4 цілі яйця
1 1/2 горнятка цукру
1 малий слюк меду
1 горнятко олії
1 горнятко пива
3 горнятка борошна (муки)
1 ложечка цинамону
1 ложка рому
1/2 ложечки гвоздиків
ванільовий цукор
1/2 ложечки соди (baking soda)
1 ложечка порошку до печення (baking powder)

Яйця, цукор і мед убити на мішалці (міксері), додати всі приправи. Соду і порошок змішати з борошном, олію і борошно додавати на чергу, потім додати пиво і решту борошна. Вимішати, влити до посмарованих бляшаних форм і пекти при 350 °

КОРЖ З ЯБЛУКАМИ АБО ГОРІХАМИ

- 2 1/2 кісточки маргарини, або масла (солодкого)
2 горнятка борошна (муки)
2 сирі жовтки
3 ложки холодної води

Легко замісити усі складники. Два — три рази перевакувати зложене у коверту тісто, вилужити на тарілку, прикрити срібним папером (алюмінієвим), та вложити до холодильника на кілька годин, (найкраще на ніч). Вранці поділити на 2 частини, уформувати два коржики. Наложити на один сирі яблука, або горіхову масу, посипати тертими кексами чи сухариками, посипати трішки цукром, накрити другим коржем, посмарувати білком, посипати цукром, поколотити вилкою. Вложити в піч нагріту на 350° на 3/4 до 1-ої години.

Подала Любов Раковська

Докінчення СФУЖО

українських осередках. Вибрана провінційною Чину вона перенеслася до Риму, як генеральна секретарка і провела 9 років на цьому пості. У 1976 р. святкувала 50-ліття свого вступлення до Чину СВВ. З великою вдячністю українська громада Чикаго вшанувала сестру Єремію 18 серпня 1979 р.

ЗУСТРІЧІ У БРАДФОРДІ

Дня 14 травня 1979 Товариство Українських Жінок ім. Олени Теліги влаштувало у Брадфорді, Англія зустріч свого членства. Звітувала Катерина Починок, яка була представницею Т-ва на III. Конгрес СКВУ у Нью-Йорку в 1978 р., а мала взяти участь в Європейській Конференції СФУЖО у Мюнхені. Дальшою темою нарад був Український Рік Дитини. Заплановано зустріч дітей із різних громад, прогульки і святочні вечори.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СЕМІНАР У КАНАДІ

У днях 11-12 серпня ц.р. відбувся на оселі Сокіл організаційний семінар Організації Українок Канади. Прибуло 40 делегаток із Східної Канади. Нарадами провела голова ОУК Софія Проців. Програму вивповнили доповіді "Сучасні проблеми ОУК" (С. Проців), "Українська дитина в Україні й діаспорі" (М. Сірота), "Організаційні завдання" (С. Звонко), "Участь МУНО в організованому громадському житті" (Р. Фаринич). Кожну доповідь основно продискутовано. У висліді винесено постанови, що стали вказівкою на найближчий час.

УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ НАЦ. РАДИ ЖІНОК КАНАДИ

У днях 10-14 червня 1979 відбулась Річна Конференція Нац. Ради Жінок у Галіфаксі. Розглянено 9 проєктів резолюцій, що були перед тим розіслані відділам до обговорення. Поміж ними був також внесок Головної Управи Об'єднання Жінок Ліги Визволення України у справі нового советського закону про громадянство. Цю резолюцію ухвалено разом із іншими і вислано її, як протест до уряду Канади проти накиннення советського громадянства мешканцям Канади. Об'єднання Жінок ЛВУ заступали на цій Конференції пп. Ольга Заверуха, голова і Ольга Гуль. Від Організації Українок Канади брала участь Ю. Климків, а від Союзу Українок Канади Галина Мельник із Монтреалю і Ольга Мельничук із Едмонтону.

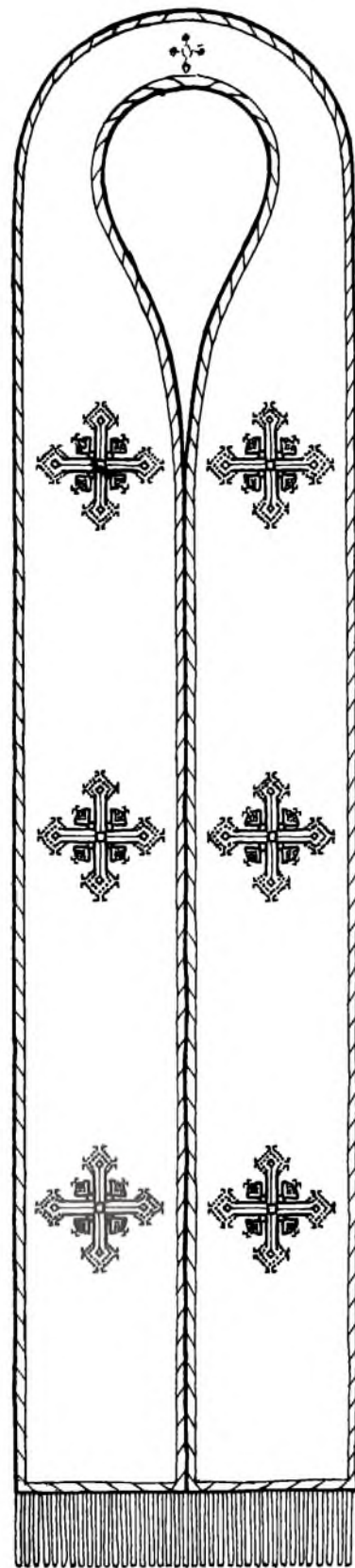
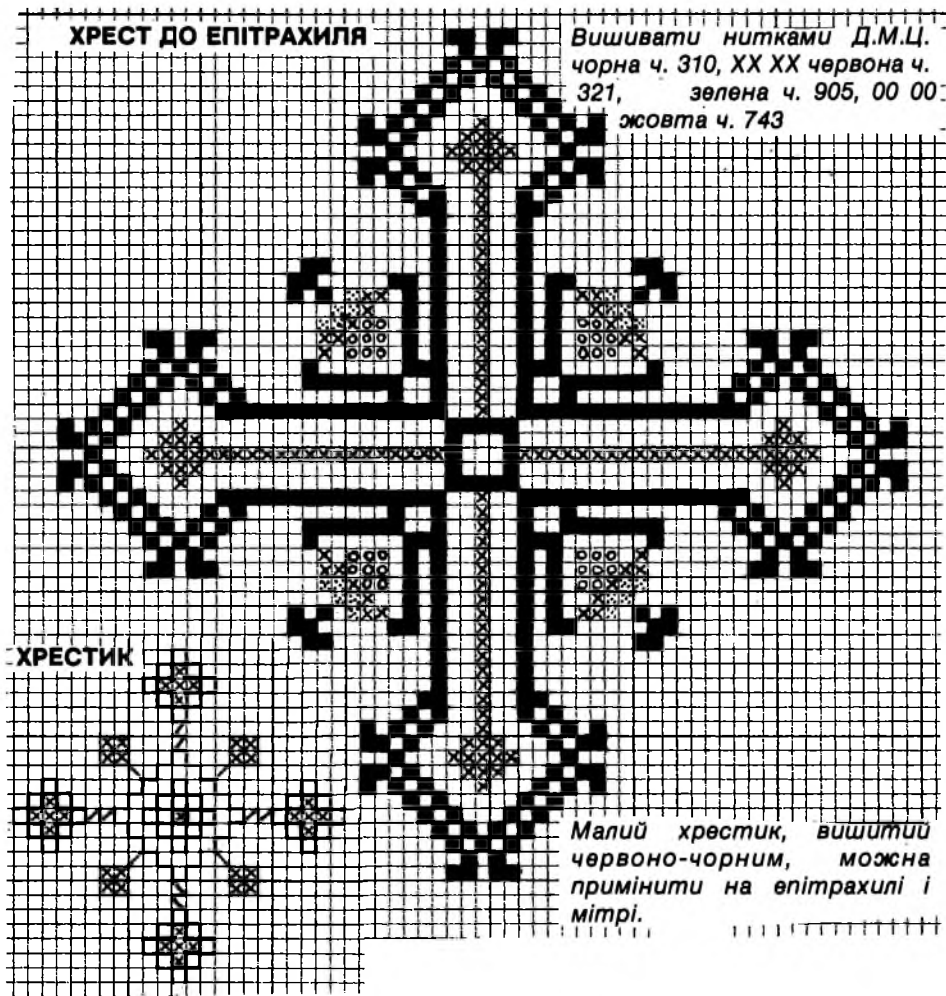

ВИШИВКА У ЦЕРКВІ

Щораз більше поширюються тепер вишивані прикраси у церковному вжитку. Це намагання — надати своїй церкві рідного вигляду, прикрасити її своїм орнаментом — зрозуміле. Але трудне тим, що бракує нам зразків і традиції. За винятком сестер О.О. Кульчицьких ніхто в тій ділянці до тепер не експериментував.

Подаємо два зразки, що їх нам надіслали з Аргентини. Виконано їх за проектом Теклі Мосори в Буенос Айресі.

Ч. 1. Епітрахиль, виконаний на кремовому шовковому полотні. У певному відступі від себе вміщені виразні хрести. Епітрахиль обведений вишиваною бортою в тих самих кольорах, що й хрести.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ПІВДЕННИЙ НЬЮ-ЙОРК

(Звіт з діяльності за 1978 рік)

Управа Округи Південного Нью-Йорку почала свою працю підготовкою до Окружного З'їзду, який відбувся 12-го березня, 1978 р. Господарем З'їзду був 99-ий Відділ, Вотерв'їл.

В склад Окружної Управи ввійшли: голова — Доля Кушнір, заступниці — Ірина Запаранюк і Стася Жизномирська, секретарка — Уляна Омецінська, касирка — Зеновія Білас; референтки: культурно-освітня — Леся Боднар, мистецтва — Іванна Бучак, організаційна — Любов Євгенія Баран. Контрольна Комісія: голова — Емілія Николайчук, члени — Ольга Коник і Ярослав Ракоча.

Екзекутиву репрезентувала Христина Навроцька — заступниця голови СУА.

На З'їзді були заступлені всі шість Відділів Округи. Число членства в 1978 р. значно збільшилось, а це свідчить, що організаційна праця Відділів Округи ведеться інтенсивно.

Праця Окружної Управи в 1978 р. провадилась звичайними шляхами, як теж особистим контактом голови з Відділами при допомозі телефону і листування. Управа відбувала засідання, на яких були порушені всі проблеми Округи і Відділів.

Голова Окружної Управи відвідувала Відділи, щоб краще познайомитись з їхньою працею. У квітні відвідала 9-ий Відділ в Бінггемтоні, де мала зустріч з його членками і з не-членками СУА. У своїм слові до зібраних, голова Округи з'ясувала коротко історію СУА. Звернула увагу на невтомну і жертвенну працю українського жіноцтва, зорганізованого в Союзі Українок Америки. Щоб підкреслити

цю працю висвітлила прозорки з одного з найкращих його досягнень, а саме Українського Музею. Це зробило велике враження на присутніх.

Крім того голова відвідала ще інші Відділи. У своїм слові до їх членства звертала увагу на ухвали Конвенції, на матеріальну піддержку та співпрацю з Головною Управою для досягнення намічених планів СУА.

Вона брала участь у конференціях і нарадах Головної Управи в Нью-Йорку і в Конвенції в травні 1978 р. Репрезентує Округу назовні.

Виховання дітей в українському дусі, це одне з найважливіших завдань української спільноти на чужині. Округа Південного Нью-Йорку може похвалитись, що виповняє своє завдання в цій ділянці задовільно, бо на 6 Відділів має 3 світлички.

Доля Кушнір
голова Окружної Управи

Усміхнімся —

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

У ЗМАГАННІ
ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТРАДИЦІЙ І...
ЗБИРАННЯ ФОНДІВ

рис. Дарія Костів

34-Й ВІДДІЛ СУА, КОГОВЗ, Н. Й.

(Звіт за 1978 рік)

Відділ засновано в 1930 р. В звіт-
вому році начислює 29 членок, з них
10 є старші віком, є також членки мало
активні, однак Відділ старається
сповняти свої обов'язки.

Відділ вирівняв усі зобов'язання до
Головної Управи СУА, до Окружної
Управи і є членом місцевого Відділу
УККА.

Ширші сходи́ни Відділу відбуваються
щомісяця (крім літніх вакацій) і на них
відчитуємо обіжники, чи листи з
Централі, а сходи́ни Управи від-
буваються в міру потреби.

Працювали такі референтури
Відділу: культурно-освітня; сус-
пільної опіки; господарська.

В січні влаштовано спільну
просфору-ялинку для цілої парафії з
програмою і традиційними стравами.
Голова Відділу Ярослава Ракоча взяла
участь у делегації до мейора міста в
справі підписання Проклямації Дня 22-
го січня. Спільно з Окружним
Комітетом Відділів УККА Олбанської
Округи відзначено Роковини 22-го
січня в Олбані.

В лютому відслужено панахиду за
спокій душі героїні св. п. Ольги
Басараб, опісля відбуто святочні
сходи́ни з рефератом, який
опрацювала і прочитала Уляна Оме-
цінська, а вірш присвячений героїні
відрецитувала Зеновія Білас.

В березні членка Софія Поповська
демонструвала писання писанок в
Публічній Бібліотеці у Вотерфорді, Н.
Й. для американської публіки.

В квітні і жовтні референтки сус-
пільної опіки відбули продаж уживано-
го одягу.

В травні спільно з Українським
Клубом влаштовано бенкет-забаву в
навечеря Дня Матері. Святочні
реферати підготували і відчитали в
українській мові З. Білас, в англій-
ській мові Євгенія Куфель. На бенкеті
були присутні: когресмен Самуїл
Стретон (висвітлив фільм-прозирки з
поїздки в Україну), мейор міста
Коговзу та інші члени міської управи.

За померших членок-матерів
нашого Відділу відслужено поми-
нальну Службу Божу і панахиду.

В червні членки допомагали при
влаштуванні парафійального пікніку.

*Софія Поповська, членка 34-го Відділу СУА, Коговз, Н.Й.
демонструє писання писанок у Waterford Public Library
S. Popovych, member of Branch 34, Cohoes, NY, demon-
strating Easter egg decorating.*

В липні Відділ відбув спільно
автобусом прогулянку до Глен-Спей,
Н. Й. на Фестиваль Української Молоді
Амери́ки й Канади.

В серпні спільно з Окружним Комі-
тетом Відділів і сусідніми Відділами
СУА влаштовано "Український День"

В жовтні Відділ влаштував вистав-
ку Українського мистецтва в Публічній
Бібліотеці в Облані, Н. Й. Ця виставка
тривала 6 тижнів. Відділ брав участь в
Міжнародньому Фестивалі.

Членки суспільної опіки від-
відують хворих у шпиталях і старечих
домах. Висилають пакки з уживаним
одягом до Бразилії.

Господарська референтура при

помочі членок приготує перекуски
на різні нагоди.

Відділ бере активну участь у спів-
праці з Окружною Управою СУА.
Чотири членки Відділу входять в
склад Окружної Управи.

Голова репрезентує Відділ на
святочних зустрічах, чи бенкетах
місцевих організацій.

Закуплено два фільми-прозирки
обрядового печива та писання
писанок. Делегаткою на XVIII
Конвенцію СУА була Ярослава Ракоча,
голова Відділу.

Зеновія Білас
секретарка

57-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ЮТИКА, Н. Й.

(Звіт за 1978 рік)

Кінчаючи 27-ий рік свого існування і вступаючи в 28-ий рік, наш Відділ старався продовжувати свою працю по вже традиційно намічених ділянках: культурно-освітній, виховній, зовнішніх зв'язків, суспільної опіки та організаційній.

Згідно з гаслом 18-ої Конвенції СУА — "Сьогоднішня українська дитина — майбутність українського народу" — Відділ присвятив особливу увагу виховному секторові, відновлюючи

В лютому 1978 р. ми влаштували традиційне вже свято Героїнь із програмою. Зворушливою була інсценізація у виконанні членок Відділу, яку підготувала культурно-освітня референтка Ірина Запаранюк.

Ми продовжували радіо-авдіції на Програмі Українських Мелодій на культурні, літературні, суспільні та виховні теми. Більшість тих авдіцій підготувала і виголошувала заступниця голови Т. Савицька. В місцевому американському музеї "Могавк Веллі Мюзіум" маємо постійну виставку українського мистецтва. Експонати міняється по 4-5 разів річно. Також мали ми вели-

отримав признання за пропагування української культури та мистецтва в американському світі.

На доручення Централі ми перевели збірку на Надію Світличну. Зібрано 143.50 дол.

Наші заслужені громадяни Володимира і Володимир Велички святкували в жовтні 1978 р. 50-ліття свого подружнього життя. Володимира Величко, це піонерка нашого Відділу, яка є безперервно членкою від заснування Відділу. З того приводу ми влаштували товариське прийняття для п-ва Величків.

Ксеня Антипів
голова

57-ий Відділ СУА, Ютика, Н.Й. Сценка "Гостина Св. о. Миколая" — 16. XII. 1978 р.

Branch 57 of UNWLA, Utica, NY. Visit of St. Nicholas. 12/16/78.

57-ий Відділ СУА, Ютика, Н.Й. Миколаївський вечір. — грудень 1978 р. Балет дитячого садочка "Ялиночка".

Branch 57 of UNWLA, Utica, NY. Children's ballet "Yalynochka."

провадження дитячого садочка. Заступниця голови Теодозія Савицька перевела для цього велику підготовчу працю. Нам вдалося заангажувати на вчительку садочка Галю Гнап-Хомут. Вона за фахом вчителька музики, і з ентузіазмом вкладає максимум енергії у працю з дітьми у садочку.

Ютицька громада мала змогу подивляти висліди її лише 3-місячної праці на свят-миколаївському вечорі, який відбувся 16-го грудня 1978. На цьому вечорі 3- до 6-річні діти випро-вадили чудові балети. Декорації, строї, музичний супровід — все було продумане до найменшого нюансу і випро-ваджене з незвичайною прецизністю. Маленькі діти повилилися на сцені як зрілі артисти. Публіка була прямо зачарована. Галі Хомут належить велике признання за її працю передусім від дітей зі садочка, їхніх батьків і від нашого Відділу. Взагалі цей вечір, на якому була ще програма для старших дітей і для дорослих "веселий чортик" і смачний буфет, був дуже вдалий.

кодню виставку в місцевій міській бібліотеці. 18-го грудня 1978 р. ми мали виступ на телевізії про обрядове українське печиво, користуючися прозірками і текстом виданими Українським Музеем. Т. Савицька демонструвала, як виробляти та прикрашувати птичками колач. Валя Шрам і Леся Бекерська давали пояснення. В місцевій американській газеті в грудневому числі 1978 р. Анна Кошикар і Валя Шрам подали опис українського Різдва.

В ділянці зовнішніх зв'язків маємо постійний контакт з американською жіночою організацією Могавк Веллі Воменс Кавнсіл. Брали участь у Дневі Жінки, який ця організація влаштувала в серпні 1978 р. Ми мали там інформативну виставку про організоване українське жіноцтво та про наших жінок політ-в'язнів. Наша делегатка брала участь у прийнятті для заступниці губернатора Нью-Йоркстейту — Мері Анн Крупсак.

Відділ вислав 2 делегатки на 18-у Конвенцію СУА. На Конвенції Відділ

99-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

(Звіт праці за 1978 р.)

Відділ розпочав свою працю традиційною імпрезою "ялинка"-святвечір.

В лютім присвячено ширші сходи пам'яті жінок-героїнь. Перед сходами була відправлена панахида за поляглих жінок-героїнь, а на сходах Ірина Юрчишин виголосила дбайливо опрацьований реферат.

Відділ був господарем Окружного з'їзду, який відбувся 12-го березня. Дві членки Відділу ввійшли до Окружної Управи.

Наступною імпрезою Відділу був передвеликодній базар, який відбувся в Квітну неділю з великим успіхом, як моральним так і матеріальним. Різноманітна програма щораз то більше стає цікавою для українського і чужого громадянства нашої околиці. Цього року ми мали демонстрування дереворізу і різьби, писання писанок,

Посвячення прапора 99-го Відд. СУА 1. Х. 1978 р. О. д-р Богдан Волошин посвячує прапор. Голова Відділу Л. Мокій держить прапор. Стоять хорунжі: Б. Бережанська, Ф. Кошикар, Т. Шевчук.

Blessing of the flag of Branch 99 of UNWLA. 10/1/78.

99-ий Відділ, Вотервліт Н. Конгресмен Семен Стретон у розмові з Дозею Кушнір і Любою Мокій під час відвідин перед-великоднього базару.

Branch 99 of UNWLA. Conversation with senator Simon Stretton.

10-ліття 99-го Відд. Зліва сидять З. Савицький, представниця Головної Управи Т. Савицька, Т. Дурбак, господиня бенкету і А. Дурбак.

Tenth anniversary of Branch 99 of UNWLA.

вмонтовування дорогих каменів та виставка картин наших молодих мистців. Атракцією були деякі зразки історичної ноші з колекції 64-го Відділу СУА в Нью-Йорку, як теж народна ноша і вишивка, пристосована до модерного одягу. Під час базару висвітлювано фільм "Писанка", що захоплював відвідувачів

Найбільшою несподіванкою для нас була візита нашого конгресмена Семена Стретона, що провів кілька годин з нами. Конгресмен Стретон зараз на другий день разом з групою сенаторів і конгресменів виїхав на переговори до Москви. На наше прохання під час свого перебування у Москві й Україні інтервенував у справі Миколи Руденка та помітив це в Конгресовому Рекорді.

В квітні Відділ допоміг українським мешканцям Сканектаді взяти участь у фестивалі Етнічних Груп.

Відділ виконав свої зобов'язання супроти Централі. Є великим прихильником Українського Музею. На

десятому році своєї праці в СУА став меценатом Музею, зложивши тисячу доларів, за що на XVIII-ій Конвенції був відзначений за жертвенність, як один з передових Відділів та був записаний золотими буквами на пропам'ятній плиті.

В серпні разом з іншими організаціями Відділ включився у підготовку Українського Дня, спонзорованого Окружним Комітетом УККА Олбанської Округи.

В жовтні відбувся Фестиваль Етнічних Груп, в якому Відділ брав участь.

Першого жовтня 1978 р. наш Відділ відзначив десятиріччя свого існування та невтомної праці членок величавим бенкетом в ресторані "Маріос" Перед бенкетом в церкві св. Миколая о. д-р Богдан Волошин відправив молебень і посвятив прапор СУА при участі 30 кумів і численної громади.

Членки-засновниці — Люба Мокій (ініціаторка і теперішня голова), Дося

Кушнір (перша голова), Евфронія Кошикар (хорунжа), Богданна Бережанська, Теодозія Шевчук, Катерина Ярошевська, Емілія Коцур, Марія Скалій, Дарія Мокій, і Ольга Сенета ввійшли на залю під спів гімну СУА. Голова Люба Мокій відкрила бенкет, вітаючи присутніх і передала ведення бенкету господині Татіані Дурбак.

У вступному слові вона з'ясувала багатогранну працю 99-го Відділу. Опісля представила делегатку Головної Управи СУА д-р Т. Савицьку, референтку суспільної опіки СУА.

Д-р Т. Савицька пригадала початки Відділу, його наполегливу працю над придбанням членства, над вихованням молодого покоління плекати українську культуру. Відділ займався виховною працею, допомагав потребуючим. Придбав кілька спонзорів для студентів в Бразилії. При цій нагоді передала почесну грамоту для Відділу від голови СУА І. Рожанковської. У мистецькій частині програми виступав співацький дівочий гурток "Кобза", під керівництвом і фортепіановому супроводі п. Я. Кушніра. Син союзянки Марко Комар відіграв на фортепіані два твори, мгр В. Літинський проспівав дві пісні при фортепіановому супроводі своєї доньки Марії. Союзянка Люба Кушнір продеклямувала поему Л. Українки "Мій шлях" Голова Окружної Управи СУА

Південного Нью-Йорку, Теодозія Кушнір привітала Відділ з його ювілеєм та розповіла про початки невтомної, жертвенної праці й посвяту членом, що виконували корисну працю для СУА і громади.

Голова Люба Мокій розповіла про заснування Відділу. Вона подала всі приходи і розходи Відділу, всі пожертви на харитативні цілі й усі зобов'язання до Централі СУА. Ці показні суми свідчать про жертвенність і відданість членом 99-го Відділу своїй організації.

Т. Дурбак прочитала численні привіти: від Екзекутиви СУА, СФУЖО, Окружних Управ Північного і Південного Нью-Йорку, 57-го Відділу СУА з Ютики, 114-го Відділу СУА з Трой, Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи, Об'єднання Українських Ветеранів Олбанської Округи, Відділів УККА у Вотервліті, Коговзі і Трой, ОЖООЧСУ в Амстердамі, ООЛ у Вотервліті, Українського Горожанського Клубу та його жіночої організації у Вотервліті, Братства св. Йосафата, Братства св. о. Миколая, Провидіння і Відділу УНС у Вотервліті, Відділу ООЧСУ і УККА в Амстердамі, Школи Українознавства у Вотервліті, Батьківського Комітету СУМА Амстердам-Вотервліт-Коговз, колишньої членки Ірини Юрчишин, М. і

Р. Галькевичів з Вотерфорду. Усні привіти склали: о. д-р Богдан Волошин і парох УПЦ у Трой о. О. Лімонченко. [Звернув увагу на велику виховну роль жінки в родині, стремління жіноцтва до рівноправності. Він згадав про тяжке життя жінки, українки-матері на рідних землях].

Голова 34-го Відділу Я. Ракоча побажала членкам 99-го Відділу дальших успіхів у їхній праці.

За довгу і заслужену працю голова Л. Мокій роздала грамоти признання таким членкам: Т. Кушнір, М. Скалій, Б. Бережанській, Д. Мокій, Е. Коцур, Т. Шевчук, Ф. Кошикар, І. Бучак. Союзнянки вручили почесну грамоту своїй довголітній голові Л. Мокій. Молоді союзнянки М. Кошикар і Л. Кушнір дістали дарунки за ведення світлички.

Вкінці голова подякувала Т. Кушнір, голові Окружної Управи, делегатці Головної Управи СУА д-р Т. Савицькій, о. д-р Б. Волошинові за моральну підтримку на протязі 10-ти років, всім виконавцям мистецької програми, всім гостям і членкам. Отець О. Лімонченко провів кінцеву молитву.

Відспіванням українського гімну закінчено ювілейний бенкет. За час свого 10-літнього існування Відділ

здобув великі успіхи та признання у громаді й околиці.

Доля Кушнір секретарка

114-ИЙ ВІДДІЛ СУА ТРОЙ, Н. Й.

(Звіт за 1978 р.)

Відділ складається з 20 членом. Сходинах відбуваються щомісяця. На сходах відчитуємо обіжники з Централі. Вислали одну делегатку на XVIII Конвенцію СУА і придбали оголошення до Конвенційної Книжки на суму 225 дол.

Влаштовано дві прогулянки: 13-го серпня до Словтсбург і 7-го жовтня до Нью-Йорку. Відділ улаштував три продажі печива та взяв активну участь у підготовці й у самому "Українському Дневі", спонзорованому Окружним Комітетом УККА. Також допомагав улаштувати прийняття, коли завітали до нас з гостинним виступом два ансамблі з Англії.

В вересні запрошено доньку нашої членки, щоб поділилася з нами своїми враженнями з поїздки по Європі.

Комісія суспільної опіки відвідує хворих по шпиталях і вислала одну пачку з уживаним одягом до Європи.

Леся Боднар
секретарка

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з членками СУА й приятелями, що 23-го вересня 1979 р. відійшла у вічність почесна голова 48-го Відділу СУА бл.п. **Марія Бабяк**, з дому Гнатків.

Покійна народилася в селі Опарів, повіт Дрогобич, Західня Україна. До Америки приїхала молодою дівчиною в 1911 р. Тут одружилася і привела на світ дві доньки і одного сина. Коли діти піросли Покійна Марія Бабяк вступила в ряди СУА, як членка 48-го Відділу ім. Ольги Кобилянської у Філядельфії. По смерті свого чоловіка Семена Покійна ще більше почала працювати не тільки у Відділі, якого головою була 31 літ з перервою, але і у Головній і Окружній Управах. Була жертвенною союзнянкою і дуже любила імпрези. В 1977 р. Її здоров'я почало підупадати. За заслуги іменовано Її почесною головою Відділу. Дуже хотіла дожити до 50-ліття існування Відділу, що його ми відсвяткували 18-го листопада вже без Неї. Нитка Її життя перервалася.

Відійшла у вічність, залишаючи у глибокому смутку дві доньки, синову, 4-ох внуків, 8 правнуків і нас союзнянок. В похоронному заведенні при участі родини, приятелів, голови Окружної Управи Наталії Даниленко і членства Покійну прощала голова Відділу Ірина Пенкальська. Заступниця голови Н. Максимюк і референтка суспільної опіки Ф. Кравченко стояли біля домовини з прапором СУА. Наступного дня членки СУА брали участь у похоронах, відпроваджуючи

Покійну Марію Бабяк на вічний спочинок.

Спи, Дорога Союзнянко, пам'ять про Тебе залишиться надовго між нами, а земля Вашингтона хай буде Тобі легкою.

Управа 48-го Відділу СУА
у Філядельфії.

Ділимося сумною вісткою з членками СУА, що 29-го вересня 1979 р. на 59-му році життя відійшла від нас у вічність довголітня членка 10-го Відділу СУА в Філядельфії, в останньому часі членка 62-го Відділу СУА в Глен-Спей бл.п. **Євгенія Боднар**.

Надовго залишиться жаль і смуток в наших серцях по цій невтомній людині, що до послідніх днів свого життя працювала для добра громади і народу.

Покійна залишила в глибокому смутку мужа, сина і невістку, близьких і дальших рідних в Україні. — Вічна їй пам'ять!

62-ий Відділ СУА
Глен Спей, Н.Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на похоронах членки 7-го Відділу СУА в Акрон, Огайо бл.п. **Павліни Федорівни Мартинюк**, рідні і приятелі зложили 350.00 дол. на Стипендійний Фонд та 225.00 дол. на Фонд Політв'язнів. Від себе ми складаємо 25.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

д-р Євген і Олена Мартинюк

В другу річницю відходу у вічність моїх шкільних товаришок **Дарії Сіак Кубійович** і **Орисі Шипайло-Бованко** складаємо в їх пам'ять 100.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

д-р Маруся Бек

Замість квітів на свіжу могилу незабутнього нашого "спонзора" **бл.п. С. Гнатківського** в Амстердамі, Н.Й. складаємо 20.00 дол. на Стипендійний Фонд в Бразилії. Шановній дружині і синові з родиною складаємо слова співчуття.

Іза Болярська

Замість квітів на могилу бл.п. **Ірини Іванишин** складаємо 10.00 дол. на сироти в Бразилії, а родині висловлюємо щире співчуття.

Юліян, Олена і Оксана Бачинські

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Юліяна Микитина** зі Золочева тепер з Торонто, приятеля родини і краяна, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а дружині і дітям висловлюємо наше глибоке співчуття.

**Григорій і Леонтинна Галяженко, Дітройт
Стефанія Вірстюк**

Ірена Малиновська з донею Марусею Зарицькою і дітьми

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. д-р **Миколи Остафійчука** з Отави Канада, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" а дружині і дітям висловлюємо наше глибоке співчуття.

**Григорій і Леонтинна Галяженко, Дітройт
Ірена Малиновська з донею Марусею Зарицькою і дітьми.**

У пам'ять моїх кузинів бл.п. інж. **Романа Пеленського** та ред. **Зенона Пеленського** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Меланія Кокорудз, Овего, Н.Й.

У світлу пам'ять бл.п. редактора **Геннадія Которовича** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Константин і Надія Дидинські

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Стефанії Шаран** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Наталія і Богдан Перфецькі

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. сотника У.Н.Р. **Олекси Демченка**, чоловіка членки 71-го Відділу СУА, Юлії Демченко, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" зложили 50.00.

В тому: **10.00 дол.:** Стефанія Мацяк;

по 5.00 дол.: Євгенія Рубчак, Галина Білик, Катерина Коць, Стефанія Цьлюлко, Стефанія Штомпель, Дарія Кравченко, Анна Вішка, Галина Гаврилук.

Юлія Демченко складає щире подяку голові 71-го Відділу СУА в Джерзі Ситі, Євгенії Рубчак і всім членкам за велику моральну підтримку і пожертви

В пам'ять мого чоловіка **бл. п. Лукаша Чекай** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ева Чекай

В пам'ять бл.п. **Меланії Гасюк**, матері Дарії Маркусь, культурно-освітньої референтки Головної Управи СУА зложили на Український Музей 40.00 дол. В тому: по 5.00 дол. Іванна Рожанковська, Марія Савчак, Ольга Гнатейко, Рома Дигдало, Ірина Кашубинська, Ірина Руснак, Ірина Чайківська, Марта Терлецька

38-ий Відділ СУА в Денвері на невянучий вінок для нашої членки бл.п. **Ірини Прокоп** зложив на Український Музей 196.00 дол. В тому:

25.00 дол. Віра і Іван Прокоп, Едмонтон,

15.00 дол. 38-ий Відділ СУА в Денвері;

по 10.00 дол. Христина і Богдан Винарі, Ірина і Мирослав Кальби, Дора і Любомир Колтунюки, Стефанія Стебельська, Ярослав Стецюк, Теодозія і Іван Федаки, Марія і Богдан Фіглюси, Ольга і Василь Хадаї;

по 5.00 дол. Марія і Іван Венжівські, Надія і Віктор Виничі, Стефанія і Дмитро Дутчаки, Тося і Орест Колтунюки, Марія і Сергій Кротюки, Наталія і Корнель Крупські, Марія і Богдан Макальондри, Юлія і Іван Макаруки, Марія і Євген Марковські, Марія і Ярослав Нижники, Стася і Петро Романишини, Оріся і Мирослав Руцицькі, Надія і Стефан Хоми, Дарія і Яків Яворівські;

по 2.00 дол. Марія Григоришин, Анна Кравчук;

по 1.00 дол. Андрій Волошин, Стефан Масляк.

В пам'ять **бл.п. Романа Ковальського** замість квітів складаємо 10.00 дол. на Український Музей

Надія і Ярослав Бігуни.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Олекси Демченка** складаю 20.00 дол. на Український Музей.

Ірина Качмарська.

В пам'ять Дорогого інженера **Миколи Яримовича** складаю 25.00 дол. на Український Музей.

Євгенія Тріска.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. інж. Миколи Яримовича**, мужа нашої членки п. Олі складаємо 15.00 дол. на Український Музей.

**Управа і членки 89 Відділу СУА,
Кергонксон, Н.Й.**

Замість квітів на свіжу могилу нашої довголітньої членки бл.п. **Анни Дозорської** складаємо 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

93-ій Відділ СУА, Гартфорд, Конн.

Замість квітів на свіжу могилу нашої довголітньої членки 93 Відділу СУА в Гартфорді **бл.п. Анни Будас** зложили на Український Музей в Нью-Йорку:

10.00 дол. 93 Відділ СУА.

по 5.00 дол. В. Теслюк, Є. Ковальська,

2.00 дол. С. Балко.

В пам'ять покійної **Марії Бабяк** довголітньої голови 48-го Відділу СУА, а відтак почесної голови Відділу складаємо 25.00 дол. на Український Музей.

**Управа і членки 48-го Відділу СУА
ім. Ольги Кобилянської, Філядельфія.**

В першу болючу річницю смерті моєї найдорожчої мами **Євгенії Лопатової** з Бережницьких пересилаю всім приятелям в різних країнах світу щире подяку за їх вислови співчуття, а інж. Я. Оришкевичові за поміч у побудові гранітного гробівця на кладовищі Лідкомб у Сиднеї. В її пам'ять жертвую 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Оксана Омецінська з родиною

ЗМІСТ XXXVI РІЧНИКА (1979)

АРХЕОЛОГІЯ, ЕТНОГРАФІЯ, МУЗЕЙ

Геруляк С.: "Ой на Івана ой, на Купала"	6	12
Знахідка на Кипрі (Лариса Гординська)	5	15
Рожанковська І.: Відвідини музею в Кітзее	2	4
Сеньків І.: Весняні хороводи в Україні	3	13
Чорногора	5	10
Мудра відьма і її зелопікування ч.7 ст.8	8	8
Твердохліб І.: Текстильні вибійки (мальованки) ч.7 ст.3	8	16
Яремчук К.: Наші колядки	11	10

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Віст: ч.1 ст.6, ч.2 ст.8, ч.3 ст.8 ч.4 ст.6, ч.5 ст.6, ч.6 ст.10, ч.7 ст.6, ч.8 ст.5, ч.9 ст.6, ч.10 ст.8	11	6
Виставка: Никифор з Криниці .У.Л.	1	4
Дражевська Л.: Слово на відкритті виставки Самвидаву	2	9
Виставка оригіналів Самвидаву українців та інших народів СРСР	2	10
Пожертви на Український Музей	6	20
Українські мистці на Український Музей	2	7
Гладка Л.: Фотографічна документація	11	7

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ч.1 ст.25, ч.2 ст.20, ч.3 ст.18, ч.4 ст.18, ч.5 ст.18, ч.6 ст.20, ч.7 ст.21, ч.8 ст.21, ч.9 ст.21, ч.10 ст.21	11	21
Референтури: Виховна: Конкурс на твір для дітей ч.2 ст.14, ч.6		6
Суспільна опіка, стипендії: ч.2 ст.20, ч.3 ст.18, ч.5 ст.18, ч.6 ст.20, ч.8 ст.21, ч.9 ст.21 ч.10 ст.21	11	21
Музею і Мистецтва		
Запасний фонд: ч.1 ст.25, ч.2 ст.20, ч.10 ст.21		
Запис О. Маґалєса для 28 Відділу	6	3
Вітаємо В. Мороза	5	1
Вітаємо новий Відділ	1	7
Вітаємо нових членок	10	15
З'їзди Округ ч.4 ст.18,	5	18
Навроцька Х.: Конференція голів Округних Управ	6	7
Засідання Головної Управи СУА	11	20
Пресовий фонд	10	36

ВІСТІ СФУЖО

З діяльності СФУЖО

Конференція СФУЖО в Півд. Америці	1	26
До 17 Літ. Конкурсу Сфужо	1	27
Із об'їздки до Півд. Америці	2	21
Прозірки збірки вишивок СФУЖО	2	22
Вечір СФУЖО в Нью-Йорку	3	20
Допомогова акція для Півд. Америки	5	19
30-ліття СФУЖО в Півд. Америці	5	20
У підготові до Світової Жіночої Конференції	6	23
Нарада Комісії Міжнар. Року Дитини	6	23
Перший симпозиум СФУЖО	6	24

Із Конференцій СФУЖО у Женеві	7	22
Анна Марія Баран звітує	7	22
Конференція СФУЖО в Європі	7	23
17 Літ. Конкурс СФУЖО	7	23
Наше привітання	9	22
Наради Управи СФУЖО	10	22
Переслідування родини	11	25

Жіноча праця, жіночий рух [ст. СФУЖО]

У справі Українського Року Дитини	1	26
Комітети Року Дитини	1	27
Свято Жінки-Рероїні	2	21
Проекти Українського Року Дитини в ЗСА	2	22
Проекти Року Дитини	3	19
Листівка "Будьмо друзями"	3	20
Панель Українського Року Дитини	5	20
Замученим дітям	5	19
Із Крайових Комітетів УРД	8	22
Наше привітання	9	22
Міжнар. Жіноча Конференція в Кенії	10	23
Переслідування родини	11	25

СКЛАДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ СФУЖО

Дні виміни культур у Бельгії	1	27
Загальні Збори Союзу Українок Франції	2	22
В Музеї Людини в Парижі	3	20
Допомогова акція для Півд. Америки	5	19
Конкурс дитячого рисунку	6	23
30-ліття СУФ в Австралії	6	24
Виховний Семінар у Парижі	6	24
Виставка у Льєжі	7	22
Навчальна станиця у Бельгії	8	22
ОУЖ Бразилії при праці	9	23
XII. Делегатський З'їзд Німеччини	9	23
XVII. З'їзд Укр. Зол. Хреста	10	23
Курс народного вбрання	10	23
Заг. Збори Укр. Прав. Сестрицтв Австралії	10	23
Семінар ОУЖ в Англії	11	26
Зустрічі у Брадфордї	11	32
Орг. Семінар у Канаді	11	32
Участь у Річній Конференції Нац. Ради жінок Канади	11	32

ПОСТАТІ

Жінки на Ювілейному Конгресі Н.Т.Ш.	1	27
З нагоди 75-ліття ред. Л. Бурачинської	2	22
Вшанували засновницю Музею ЛУКЖ (М. Велигорське)	3	19
Надія Світлична в домівці СФУЖО	3	20
Наукові осяги жінок (Н. Козак, О. Андрієвська, М. Радь)	5	20
Сестра Єремїє жінкою року	11	26

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Стефанія Пауш	1	27
Ольга Данилів	3	20
Ніна Денисенко	6	24

Соломія Бердар	7	23	Академії, Академії, панахиди і що ще?	10	17
Ірина Шох	8	23	Чи треба говорити тільки про негативи?	11	18
Богданна Левка Сидор — Чарторийська	9	23	О-КА: Чи мое життя це мій замок? У них — а в нас...Героїні і "героїні" На хвалу самітним Моя дитина — твоя дитина Не така мама Для жінок не про жінок Достойні вдови Тільки для дівчат Про що навіть говорити не можна Де наші "рожеві пані" Нарікаймо але не дуже Листи до редакції, відгуки: ч.1 ст.31, ч.2 ст.27, ч.3 ст. 25, ч.4 ст.18, ч.5 ст.17, Світлична Н. Лист до СУА Гурток книголюбів в Гамільтоні Н. П. М. Жаливо О. П. На телефоні Привіт Патріярхові Христос Воскрес Платос О. Затривожені бабуні Репрезентантка "НЖ" на Балю Преси (М. Шраменко) Голоси звідтіл. Є. Сверстюк, В. Стус	1	14
ВИХОВНИЦТВО			2	16	
Ще про конкурс "Хто ми і чий ми діти"	1	33	3	17	
Лончина І.: 1979 рік — рік дитини	2	2	4	17	
Літній табір — семінар учительок дошкілля	3	9	5	15	
Брошура з нагоди міжнародного року дитини	5	7	6	19	
Приймак М.: Міжокружна конференція учительок дошкілля в Рочестері	6	22	7	18	
Смеречинська А. М.: Новий і незвичайно корисний підручник	8	17	8	20	
Яремчук К.: На порозі нового шкільного року	8	18	9	16	
Сестра Миронія СПДМ: Новий посібник — касетка	9	8	10	18	
Любінецька Ф.: А ми таки за українську мову	10	3	11	16	
Дитячі світлички Округи Дітройт	10	30			
НАШІ СВІТЛИЧКИ					
Пікас Н.: Методика навчання української мови в світличках	7	19			
Хміляк О.: Концепції впливають на світо- гляд ч.1 ст.23	2	13			
ВИШИВКА					
Сукня з двох частин	1	33			
Закладка до євангелія	2	26			
Для братіка і сестрички	3	26			
Вишиваємо на весну	5	26			
Серветочки з України	6	29			
Літня сукня	7	28			
Світлична Н.: Читанка — вишиванка	8	5,29,35			
Аплікація	9	28,29			
Серветочка	10	29			
Вишивка у церкві	11	33			
Взори до вишивання: ч. 1,2,3,5,6,8,9,10,	11	Обкл.			
Мальованка	7	Обкл.			
Писанки	4	Обкл.			
ГУТІРКИ, ВІДГУКИ, ЛИСТУВАННЯ, НОВИНКИ.					
Андрушків С.: Калейдоскоп жіночого життя: ч.1 ст.16, ч.2 ст.15, ч.3 ст.15, ч.5 ст.14, ч.6 ст.17, ч.7 ст.17, ч.9 ст.14, ч.10 ст.16	11	17			
Калинович Л.: Тільки між нами і телефоном Він вдарив раз Хто я? Хто вона?	1	15			
Бурса і студії дітям-а родині руїна	2	17			
Трагедія одного йогурту	3	16			
Тільки так, як я скажу	4	15			
Не ходіть на концерти...тільки раз у рік	5	13			
Від громадського діла — до Хомені, а потім хам — ені	6	18			
Як бути доброю українською родиною	7	16			
Чи я вас збудила?	8	19			
	9	15			
ДИТЯЧІ СТОРІНКИ					
Андрушків В., Іваницька К.: Розвага — Забава: ч.1,3,5,7,9,.....	11	34			
Благослови (Веселка)	8	34			
Вечер Я.: Як числа сварилися і як веселилися	2	34			
Гуцал Є.: Зайці	2	34			
Жижка М.: Лушпиння крашанки	4	34			
Симон	6	34			
Завадович Р.: Івасик у школі Першого дня	6	34			
Керницький І.: Вояцький Фотоальбом	8	34			
Лепкий Б.: Пташечка	10	34			
Різник Г.: Лісова мода	4	35			
Світличний І.: Кури в полі сіють просо	4	35			
Світличний Я.: Лист	8	34			
Українка Леся: Як дитиною бувало	2	35			
Ю. Н. Пригоди лялі Галі	10	34			
Школяр	10	35			
ЖІНОЧИЙ РУХ, ПОДІИ, ПРОБЛЕМИ СУА					
Богачевська М.: Вклад українських жінок у розвиток української спільноти	1	3			
Волинець Л.: Українська жінка на міжна- народньому форумі ч.3 ст.5, ч.4 ст.4, ч.5 ст.3,	6	5			
День Івана Світличного	10	31			
Приймак М.: ... "І праця нам вінок"	7	29			
Процюк О.: Засідання управи національної ради жінок Америки в Н. Й. Підготовка до конференції у Копенгагені	5	8			
Ратич І.: Фінансовий стан СУА	9	5			
Рожанковська І.: Завдання Округних Управ СУА від часу їх постановня до сьогодні	10	4			
Союзлика: Гості з Чикаго	6	2			
Тарнавська М.: ERA — чи справді нова ERA	8	32			
	3	3			

КНИЖКИ, РЕЦЕНЗІЇ СТАТІ, НОТАТКИ

Барагура М.: Книга в захист української дитини (Українські діти — наше майбутнє)	8	12
Згадка про сторінку "Нашим малюкам" у міжнар. журналі "Федрус"	9	21
Календар української дитини	11	21
Бризгун-Соколик О.: Про оперу "Купало"	6	27
Звернення до любителів В.: Барки	9	18
"Карнавал історії" Леоніда Плюща	6	6
Н. К.: Віра Вовк "Viburno Rubro"	5	16
Смерчинська А. М.: Новий і незвичайно корисний підручник (Українське дошкілля)	8	17
Стефаник Ю.: Мир Олени Теліги	6	11
Яблонська Софія.: Книга про батька	1	20
Що читати? Надіслані книжки ч.2 ст.32, ч.3 ст.18, ч.6 ст.21, ,	10	23

СТАТТІ

Абрамюк-Волинець, Л.: Українська жінка на міжнародньому форумі в минулому ч.3 ст.5, ч.4 ст.4, ч.5 ст.3, ч.6 ст.5,		
Богачевська, М. д-р.: Вклад жінок у розвиток української спільноти	1	3
Дражевська Л.: Слово на відкритті виставки самвидаву українців та інших народів СРСР (Уривки з передачі РАДІО СВОБОДА)	2	10
Копач О.: Тарас Шевченко — поет огненного слова	3	1
Любінецька Ф.: Українська мова в публічних виступах.	2	12
Процюк О.С.: 30-ліття проголошення універсальної декларації прав людини (Візита в білому Домі)	1	1
Засідання управи Національної Ради Жінок	5	8
Століття родин Симона Петлюри.	5	5
Тарнавська М.: ERA — чи справді гряде нова ера?	3	3
Митрович М.: Спізнений реквієм	11	
Мороз Р. д-р: Рак груди	7	10
Світлична Н.: Сучасний стан жінки в Україні	7	5
Тис Ю.: Поезія нескорених у Дітройті	7	14

ВСТУПНІ СТАТТІ

У.Л.: Хто бідний, а хто багатий	2	1
Де зима з літом зустрічається	3	1
Поміж двома скрайностями	6	1
"Ой місяцю, місяченьку..."	7	1
"Як би ти знав, як много важить слово"	8	1
Чи тільки фізичний голокоуст?	10	1
Різдво Христове	11	1
Слово Валентина Мороза	5	1
Любінецька Ф.: Інвестуймо в українську дитину	9	1
Христос Родився	1	1
	11	1
Христос Воскрес	4	1

НАША ОБКЛАДИНКА

Геруляк С.: "Білий півень"	2	11
У. Л.: О. Марищук	3	9
О. Новаківський	4	10
П. Ковжун	5	9
О. Заливаха	6	13
І. Зелик	11	12
Твердохліб І.: Мальованки	7	3
Бутович М.: "Божа мати з дитятком"	1	обкл.
Л. Бура: У 80-ліття Мегика	10	12
Стефанів Н. "Школярка"	8	обкл.

ОПОВІДАННЯ, НАРИСИ, НОВЕЛИ, РЕПОРТАЖІ, ФЕЙЛЕТОНИ, СПОГАДИ

Баба: От і нема..	8	27
Волинець А. Л.: На шляху споминів	7	12
Галун-Блак М.: Тітка Америка ч.1 ст.21,	2	18
Дигдало Р.: Як запобігати, щоб членство не не зменшалось	10	15
К. Ірина: Лист звітля	6	8
Кібець Н.: Чому?	4	14
Костицький В.: Прогулянка	6	14
Старість	9	11
Мамина Казка	11	
Ле. К.: Вечірне	2	20
Поможе Кокі	4	16
Кам'яна стіна	9	8
Ікер: Останнє танго	1	14
Між нами без телефона	4	16
По градуації	6	19
Піст	10	18
Любінецька Ф.: Українська мова в публічних виступах	2	12
Мороз В.: говорить .	6	4
Мороз Раїса із сином	7	4
Митрович М.: Спізнене реквієм	11	10
Н. Л. М.: Мама все знає	7	11
Жаливо	8	28
Навроцька Х.: Мой мамі	8	11
Зустріч з Бруклінським Гермітом	10	20
Наумович С.: Історія одного кохання	8	20
О. С.: Незабутнє озеро О'Гара	4	13
О. П.: На телефоні	8	18
Платош О.: Затривожені бабуні	3	25
Прокопович В.: Дивна зустріч	11	15
Рідна М.: Українська людина (великодній спомин)	4	8
Совачева Г.: Крізь пориви життя ч.9 ст.19, ч.10 ст.19,	11	19
Торган Я.: Розмова секретна	7	18
Хоменко Я.: Моя роботиха	10	15
Яблонська С.: Книга про батька (уривок)	1	9

ПОЕЗІЇ

Антонич Б.І.: Корчмарські чари	7	2
Бабай: Інтермецо	6	9
Барка О.: Джерело біля часовні	1	9
Голод М.: У крамниці. Не говори.	8	17
Свята. Різдво	11	2

Гурко С.: Чекання	8	17	М. Шраменко — репрезентантка НЖ на Балю Преси	10	14
Калинець І.: Станіслав Людкевич	1	8			
Архітектура	6	8			
Червень	6	1	Шерей Г.: Нестор Городовенко	3	10
Вечірня. Прадід	8	4	Яворська М.	10	31
Калинець Стасів І.: Балада про калинову віт Прити і смерті на своїй землі	7	15			
Калитовська М.: Софії Яблонській	1	10	ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ		
Біль. Осінь	9	7	Баб'як М.	11	38
Лятуринська О.: Нарциз	1	9	Боднар Є.	11	38
Підсніжки. Скороліски. Крокус	4	3	Байлак З.	1	36
Мороз В.: Україна	5	1	Беднарська Т.	5	33
Н. Н.: Двері	8	18	Беньковська С.	3	33
Невестюк О.: Дрімав... ..	10	11	Будас А.	10	33
Нижанківський Б.: Дружба	7	1	Волчок С.	9	32
Новорічні вітання в селі Підберізі	1	1	Гаврилук С.	1	36
Няхай М.: Свій біль	7	7	Галась А.	10	33
Поета про слово (і. Франко, Л. Українка)	8	2	Годованець С.	3	33
Різників О.: Прозорість	4	2	Головей С.	5	32
Руденко М.: Тюремна поезія	10	1	Дудкевич М.	8	36
Світличний І.: Ненаписані листи	2	1	Залуцька Л.	4	33
Сеник І.: З листа до і. М. Ч.	4	2	Лелюх П.	6	36
Стефанович О.: Матерям	5	4	Луків С.	4	36
Стус В.: Остання пісня	4	2	Мінчак Л.	4	33
Вірші з в'язниці	10	2	Мосора М.	10	33
Тарнавська М.: Тексти під музику	10	11	Мудрик-Курило Т.	6	36
	11	11	Когут Н.	9	33
Теліга О.: Сучасникам	2	16	Пауш С.	1	27
Ув'язнена поезія	4	2	Пляцовецька Й.	8	36
Франко І.: Книга Кааф	8	1	Сена Я.	5	33
Шевченко Т.: Плач Ярославни	3	9	Стасів К.	3	33
			Турчин М.	10	33
			Фравнд А.	2	33
			Чаплінська Ю.	6	36
ПОСТАТІ, ІНТЕРВ'Ю					
Барагура М.: Діячка О. Войценко	1	17			
Аня Фаріон	8	13			
Богачевська відійшла Є. Зарицька	11	9			
Бризгун-Соколик О.: В століття С.			ХАРЧУВАННЯ		
Людкевича	8	2	Барагура М.: Крихкі тістечка	8	28
О. Манастирська	9	12	Гриців Л.: Риба	2	29
Бура. Л.: У 80-ліття П. Мегика	10	12	В м'ясниці або піст	3	25
Вікул О.: Замість інтерв'ю (Д. Генза)	1	12	Підливи	5	25
Давидович Б.: Сам про себе.	11	3	Салати з вудженим м'ясом	7	27
Домбчевська І.: Три стрічі (О. Новаківський)	8	11	Полуденок в школі	9	28
Людкевич С.:	1	8	Скорий хліб	10	28
Н. Н.: Віра Вовк	5	16	Заклинська М.: Торт "кора-пень"	4	23
НАШІ ГРАДУАНТКИ ч.1 ст.18, ч.3 ст.18,	7	15	Холодний борщ	6	28
Розмова з Н. Світличною	1	7	Книш П.:	11	32
Турченко О.: Вражіння з зустрічі з Г. Журбою	10	6	Навроцька Х.: 3 приписів моєї мами-торти: наполеонський, з морелями з бішкоптів	1	32
У. Л.: Никифор з Криниці-майстер наївного мистецтва	1	4	Ніна: Крихкий торт. Імпromptу. Чоколадовий торт	4	23
Наша обкладинка (О. Марищук)	3	9	Раковська Л.: Торт "Duchesse" Торт крихкий горіховий	6	28
Наша обкладинка (О. Новаківський)	4	10		11	32
Наша обкладинка (П. Ковжун)	5	9	Хухра Д.: Торт "макар'ірі"	8	26
Наша обкладинка (Ніна Левитська)	9	9			
Наша обкладинка (О. Заливаха)	6	13			
Любович У.: Розмова з Іриною Зелік	11	12			
Текля Харітон-Мосора розказує	8	30			
Н. Світлична про Раїсу Мороз	9	3			
Мандрівки в часі і просторі (Л. Палій)	8	14			

ХРОНІКА ВІДДІЛІВ

			56	10	32	108	6	33
			57	11	36	114	11	36
Відділи	Ч.	Ст.	59	2	31	115	4	28
1	4	29	63	8	31			
2	3	28		10				
3	4	28		10	32	1	3	36
5	10	32	64	4	31	3	3	36
8	7	31	65	3	27	7	5	36
	8	33		5	31	11	2	36
10	3	28	66	6	32	16	7	36
11	2	31	68	4	26	17	2	36
	3	29	70	6	30	21	3	обкл.
13	3	29	71	4	32	22	5	36
16	8	33	72	11	30	33	3	обкл.
	9	30	73	6	33	41	3	обкл.
17	3	32	75	6	31	41	3	обкл.
18	5	30	77	9	32	54	7	36
19	3	30	78	2	32	57	5	обкл.
20	3	30	82	5	27	63	9	36
22	9	31	83	5	27	64	5	обкл.
24	5	30	86	6	31	65	5	обкл.
28	5	31	89	5	28	66	2	36
29	9	31	90	4	27	73	7	36
33	7	32	91	4	27	76	9	36
34	11	35	92	6	31	79	9	36
35	4	31	93	6	33	86	5	обкл.
38	11	29	96	10	32	88	9	36
41	2	31	97	3	27	89	5	обкл.
46	7	30	98	4	28	90	3	обкл.
47	7	30	99	11	36	93	9	обкл.
48	4	26	100	6	32	98	9	обкл.
50	10	32	103	5	28	100	5	обкл.
53	10	32	104	5	29	104	3	обкл.
54	4	26	106	6	33	106	7	36

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

CONTENTS 1979

POEMS

Oksana Lukaszewych-Polon — "She Who is Greater than the Earth"	5	22
Olena Teliha — The Homecoming	6	25
Olga L. Kaduchok — Woman	6	26
Olga L. Kaduchok — Our Hope of the Future	6	26

EDITORIALS

To all People of Good Will	1	28
Who's "Richer?" Who's Poorer?"	2	23
Where Winter Meets Summer	3	21
Between Exaggerated Praise and Heedless Criticism	6	25
On the Moon	7	24
"If You Only Knew How Heavily the Word Weighs..."	8	24
"Is It Only a Physical Holocaust?"	10	24
The birth of Christ	11	27

ORGANIZATIONS AND MUSEUM NEWS

Nikifor Exhibit at the Ukrainian Museum	1	29
Events at the Ukrainian Museum	1	30
Exhibit of Ukrainian Underground Writings at the Ukrainian Museum	1	31

Exhibits, Workshops, and Lectures at the Ukrainian Museum	3	21
Chronological Review of Branch 72 for 1978	4	21
UNWLA's Pygmalion — Branch 32	5	23
We Welcome our New Members and Wish the Newly Founded Branch 117, Seattle, Washington, Every Success	8	24
Dr. Zofia Sywak — Christmas Shopping at the Ukrainian Museum	8	26
Activities of Branch 37 of UNWLA Sept.-Dec. 1978	10	26
Activities of Branch 58 of UNWLA Sept.-Dec. 1978	10	26
Yearly Elections — Branches 37 and 58	10	26
Activities of Br. 38	11	29
Musicale (Br. 72)	11	30

FEATURES

Women in the Soviet Union Today	1	28
Tania Butovich — "How to Work with the Press Properly" (pt.1)	2	24
Olga L. Kaduchok — I - A - Widow	3	22
Kushnir — Woman	3	19
Butovich — "How to Work with the Press Properly" (pt.2)	4	20
Kushnir — Woman	5	21
Controversy Over the Equal Rights Amendment	3	23
O-KA — In Praise of Single Older Women	3	24

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Стефана Конашевича складаємо 10.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя" а опечаленій родині висловлюємо глибоке співчуття.

Володимир і Люба Мриглоцька

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 і по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York. N. Y. 10003

Продовження: КРИЗЬ ПОРИВИ...

набундючений індик. Поїзд щось довго не надходив, і всі вже почали нетерпеливитись. Коли нагло шеф-лікар заявив, що поїзд уже їде, але привозить не ранених, а...венерично хворих. Всім зробилося ніяково й врочисте прийняття зовсім не було на місці. Голова міста і дами швиденько зникли, а шпитальний персонал мусів зостатись, щоб довести цю фарсу до кінця. Й досі не знаємо, чи це шеф-лікар хотів таким способом дальше дошкулити Василеві, чи це просто зробив з глупоти, бо ж вплутав в те губернатора і голову міста. А ми у шпиталі запаскудили всю білизну і приладдя, прийнявши тих "ранених" Та й на цьому воно не скінчилось. Коли розійшлася вістка про цей транспорт, з'явився до Василя директор гімназії і підняв цілу історію з приводу тих "ранених". За три дні їх від нас забрали, завдавши всім нам зайву роботу, бо треба було згори до низу все дезинфікувати.

Медсестер нам не присилали, хоч було запланованих кілька штатів. Я була покищо сама на весь шпиталь і працювала з кількома санітарами. Та прислали нам одного студента-медика на молодшого ординатора, такого красуня, що внаслідок того кілька місцевих дівчат відчувли непереможне оажання доглядати хворих. Таким чи-

ном появились у нас добровільні сестри, що їх я підучувала в палаті, а лікарі в хірургічній залі.

Незабаром таки прибули справжні ранені. І то такі, що прибули просто з фронту і були в тяжкому стані. Все це були гвардійці високого росту, що не містились на наших ліжках. Привезли їх пізно ввечорі і то в такій кількості, що носили їх не лиш санітети, але й старші гімназійні учні й інші добровольці. В цей вечір встигли ми лиш нагодувати нещасних та перебандажувати тих, що конче цього потребували. Вісім діб везли їх без зміни перев'язок і з деяких ран ішов жажливий сморід. Між ними був один ранений у стовп хребетний. Я знала, що рятунку для нього немає.

— Ягідко, сестро, казав він, — я ж умираю, а в мене гріх на душі.

— Зараз покличу священика.

— Ні, не хочу попа, ти висповідай мене. Читай молитви!

— Та я ж не священик! боронилася я.

— Читай Богородицю, закричав він грізно. — Відмолюй мій гріх! Слухай, я убив рідного брата. Я не мав іти до війська, а він був у батька мазунчик. А в мене жінка й дитина. Дуже терпів я від тієї кривди. Прийшов у відпустку й убив його!

Продовження буде

Your child — my child	4	22
Dr. Zofia Sywak — Finding the Perfect Gift	5	23
O-KA A Different Kind of Mother	5	24
Kushnir — Woman	7	24
Oksana Bryzhun-Sokolyk — "On the 100th Birthday of Stanislav Ljudkevych	8	25
Nadia Svitlychna — A Reader-Sampler	8	27
Kushnir — Woman	9	24
Olga L. Kaduchok — Women in the Islamic World	9	26
Odarka Turczeniuk — Halyna Zhurba — Writer	10	25
O-KA — "The Pink Ladies"	10	27
L. Hladka — A Ukrainian photo documentation project	11	28

SHORTS

Church in Flames	1	30
Correction	1	30
In Memorium	5	22
To the Honorable Mr. Valentyn Moroz	5	21

Raisa Moroz and her Son Arrive in New York	7	25
The Honorable Widows	7	26
"Listen and Sing"	10	24

BETWEEN US AND THE TELEPHONE

College for the Children — Financial Crisis for the Family	3	24
What's in the Spelling of a Name	6	26
Don't go to Concerts — only once a year	6	27
"Oh, Did I Wake You?"	9	27

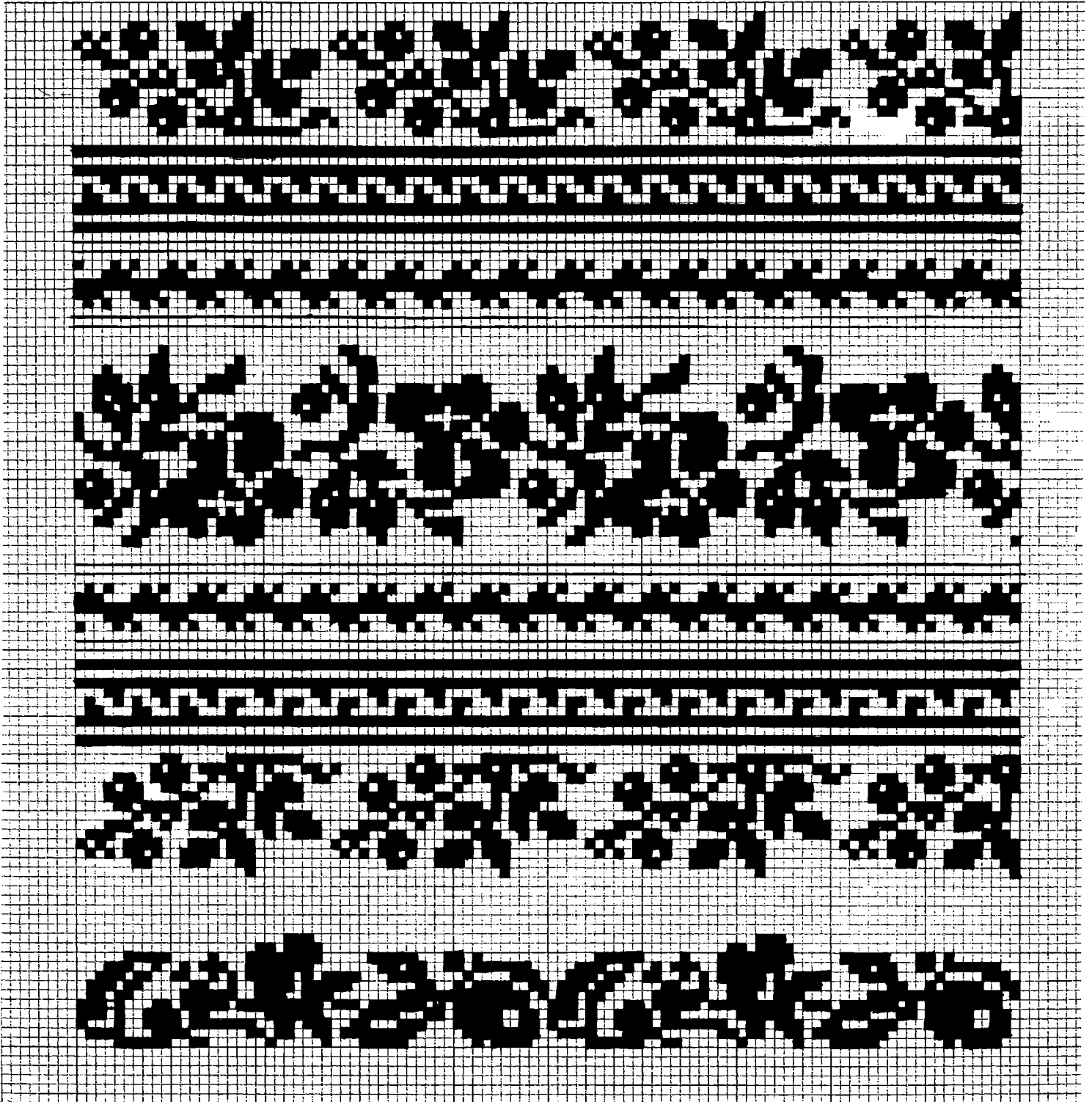
LETTERS TO THE EDITOR

Letter to the Editor	1	30
	11	30

ON OUR COVER

		3	24
		5	24
		9	27

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailing offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Горішній взір "Братки" Внизу взір з коміра жіночої сорочки. Село Угнів, Сокальщина, зі збірки Ірини Кашубинської. Подала Ольга Трачук.